

Списание за екология и горско стопанство ♦ 3 лв.

ТОРА

10/2018

STIHL®

www.stihl.bg

9 770861 757009

www.gorabg-magazine.info

STIHL[®]

МАШИНИ С КОНСУМАТИВИ И/ИЛИ ЦЕНОВИ ОТСТЪПКИ

Заложете на изключителната надеждност, комфортно оборудване и първокласната техника на продуктите STIHL и VIKING. Само от 25.09. до 21.12.2018 при дилърите на STIHL в цялата страна ще намерите промоционални пакети бензинови и електрически верижни триони STIHL, с включени в тях консумативи според модела и/или аксесоари, част от които на много атрактивна цена. Възползвайте се и от промоционалните цени на избрани модели моторни коси и хросторези STIHL, градински уреди STIHL и VIKING* и на мотофрезата VIKING HB 685*.

* до изчерпване на наличностите

Само при дилърите на STIHL:

www.stihl.bg/esen2018.aspx

Издание на Изпълнителната агенция по горите

Довиждане и здравей!

Довиждане, 2018!

Отлиташ и ти, годино, пълна със събития, които ни радваха, удовлетворяваха и даваха надежда! Пазим спомени за тях с пълно и радостно сърце. Благодарим за щастливите моменти в професията и личния живот, защото всеки от нас е участник в тях. С последните календарни дни на крилето на времето отлитат и събитията, които ни огорчаваха, натъжаваха, разгневяваха. За тях не искаме да пазим спомени, но сме длъжни да научим уроците им. И най-добре също да благодарим, защото и те ставаха не без нашето участие - ако не пряко, то като свидетели.

За отбелязване е, че не разсъдихме природата до степен да ни дави в порои или в огън. 2018 г. се е отнесла толкова милозливо към нашата страна, че чак не е за вярване на фона на световните природни катаклизми. Колко добре като служители на зелената емблема се чувствахме, когато сутрешните телевизионни програми не започваха с репортажи за големите горски пожари, а вечерните не завършваха с числата за изгорелите декари!

Времето ни помогна, но само дотолкова, че да не се чувстваме безсилни пред стихии и да не забравяме отговорността. Защото всеки в горите бе на пост и нащрек, колкото и малко да бяха пожарите. Една друга беда се спотай пред портите на държавата - болестта с неприянтното име африканска чума по свинете. Засага не я пуснахме в нашата горска къща.

В края на тази уникална по своему година все още ни държи за ръка станалото в държавата и със самите нас, но вече ни се иска да вдигнем нашата ръка за поздрав към неизвестната, но толкова желана, нова и добра година - 2019! Здравей!

Редакционен съвет:

Председател:

д-р инж. ЦЕНКО ЦЕНОВ

Членове:

инж. ДИМИТЪР БЪРДАРОВ

инж. ВАЛЕНТИН ЧАМБОВ

проф. д-р ИВАН ПАЛИГОРОВ

д-р инж. ГЕОРГИ ГОГУШЕВ

доц. д-р ГЕОРГИ КОСТОВ

доц. д-р ЗДРАВКО СТАЛЕВ

Главен редактор:

инж. БОРИС ГОСПОДИНОВ

boris@iag.bg

bbgospod@yahoo.com

Редактори:

СВЕТЛАНА БЪНЗАРОВА

banzarova@abv.bg

(водец на броя)

ЖЕНЯ СТОИЛОВА

zhenia.stoilova@gmail.com

Технически редактор:

инж. ВАНЯ КИСЬОВА-ИЛИЕВА

vaniakisiova@abv.bg

Дизайн и предпечат:

ТЕМЕНУЖКА МАРКОВА

nushkamarkova@abv.bg

Фоторепортер:

ЙОРДАН ДАМЯНОВ

jordan.damianov@abv.bg

Адрес на редакцията:

София 1303, ул. „Антим I“ №17,

тел.: 02 988 86 42;

тел./факс: 02 988 04 15.

<http://www.gorabg-magazine.info>

E-mail: gora@iag.bg

ВІС ТТВВВВ22

IBAN BG39 TTBB 9400 3121 0404 50

СЖ „Експресбанк“ АД, клон София.

Печатни коли 4. Формат 1/8 от 60/90.

Броят е погнисан за печат на

22.11.2018 г. Индекс 20346.

Годишен абонамент - 30.00 лева.

Отгелен брой - 3.00 лева.

Отпечатано - „Фатум“ ООД

Подробна информация за дейността
на Изпълнителната агенция
по горите може да намерите
на Интернет адрес www.iag.bg

В броя

2 120 години Държавно горско стопанство - Тетевен:
Горите са гордостта на хората от Тетевенския край

5 90 години Институт за гората при БАН:
По пътя на създанието

6 Форуми: XXI годишна среща на ръководството
на Съюза на европейските лесовети

8 Висше образование: На добър час, випуск 2018!

10 Опазване на горите: Отчетен е превантивният ефект
на засиления контрол

11 Ловно стопанство: Изложба на ловни трофеи
в ДПС „Росица“

12 Делнични срещи: Марката „Лъгът“ -
с традиции и добро бъдеще

14 Европейски програми: Международна среща
на Програмата COST

15 Горска сертификация: PEFC е съюз на национални
системи за сертифициране на горите

18 Горска педагогика: Работата продължава

20 Фестивал на кестена в Природния парк „Беласица“:
Празникът на сетивата и душевността

24 Юбилей: Проф. Георги Кючуков на 85 години

25 Годишно съдържание

III Обичам България: Цветовете на водата

На корицата

Снимка Йордан ДАМЯНОВ

CONTENTS

- 2 120 years State forestry husbandry - Teteven: The forests are the pride of the people from the Teteven region
- 5 90 years the Forest research institute at the Bulgarian academy of sciences: On the road of creation
- 6 Forums: XXI annual meeting of the leadership of the European forestry union
- 8 Higher education: Good luck, class 2018!
- 10 Forest protection: The preventive effect of enhanced control is reported
- 11 Hunt husbandry: The Exhibition of hunting trophies at the State hunting husbandry „Rositsa“
- 12 Weekly meetings: The „Lagat“ brand - with traditions and a good future
- 14 European programs: International COST Program meeting
- 15 Forest certification: PEFC is a union of national forest certification systems
- 18 Forestry education: The work is continuing
- 20 Festival of the chestnut in the „Belasitsa“ Nature park: The feast of the senses and the spirit
- 24 Anniversary: Prof. Georgi Kyuchukov turned 85 years
- 25 Annual content
- III I love Bulgaria: The colors of the water

Горите са гордостта на хората от Тетевенския край

На 31 октомври Държавното горско стопанство - Тетевен, отбеляза с тържествено честване своята 120-годишнина. Държавното лесничейство започва да пише своята история от създаването си през 1898 г., когато завършилият лесовъдството в Германия тетевенец Тодор Екимджиев е назначен за лесничей. Записани във вековната му памет са ръководители и служители, живели и работели с мисълта за запазването на горите на Тетевенския балкан. Изложените в административната сграда на стопанството архивни снимки, някои пазени повече от столетие, показват делника и празника на поколения лесовъди.

Градът е разположен в полите на Златишко-Тетевенската и Васильовската планина и „... накъдето и да се обърне човек, вижда гора...“, както е описано в юбилейния очерк, издаден от Държавното горско стопанство.

Горите са най-големият суровинен източник за региона, а горската индустрия има добри традиции и е важен поминък за местното население. Завършващите реномираната Национална професионална гимназия по горско стопанство и дървообработване „Сава Младенов“ - Тетевен, млади специалисти са търсен кадър и намират реализация в сектора.

Годишнината на стопанството - едно от най-старите в страната, беше отбелязана с откриване на юбилейна паметна плоча на административната сграда на ДГС - Тетевен. Празника уважиха Бойко Пъдарски - заместник областен управител на Ловеч, инж. Николай Пиронков - директор на дирекция „Контрол по опазването на

горските територии“ в ИАГ, инж. Ваня Каменова, член на УС на ЮЗДП - Благоевград, д-р Мадлен Бояджијева - кмет на община Тетевен, инж. Иван Цаков - кмет на община Ябланица, инж. Павли Богдански - директор на РДГ - Ловеч, Габриел Савов - директор на РИ-ОСВ - Плевен, инж. Зоя Петрова - директор на НППГСД „Сава Младенов“, инж. Иван Янев - зам.-председател на Съюза на лесовъдите в България, инж. Иван Георгиев - председател на Ловно-рибарско сдружение - Тетевен, представители на РС „Пожарна безопасност и защита на населението“ и на РПУ в Тетевен, ветерани и граждани. Празненството продължи с награждаване на учениците от Началното училище „Хаджи Генчо“, спечелили призови места в конкурса за рисунка „Гората - нашето зелено богатство“. Служители и гости на тържеството се включиха в засаждане на фиданки пред административната сграда на стопанството и пред Общината. Песента „Хубава си, моя горо“ и изпълненията на децата от детския танцов състав „Пъстроцвет“ развълнуваха всички присъстващи.

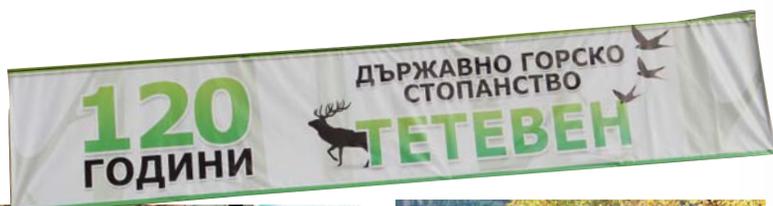
Тържествено слово по случай юбилея на стопанството произнесе директорът инж. Драгомир Дичев.

Поздравителни адреси бяха прочетени от името на ЮЗДП - Благоевград, Общини Тетевен и Ябланица, РДГ - Ловеч, от Съюза на лесовъдите в България и ЛРС - Тетевен.

Известни са думите на Иван Вазов, произнесени при посещението му в този планински край: „Ако не бях дошъл в Тетевенския балкан, щях да остана чужд на майка България“. Едно от пожелания-

Колективът на ДГС - Тетевен, с директора инж. Драгомир Дичев, заместник-директора инж. Младен Миков (вдясно) и главния счетоводител Валери Василев

Инж. Ваня Каменова и инж. Драгомир Дичев откриха юбилейната паметна плоча

Залесяване пред административната сграда на стопанството

Наградените ученици в конкурса за рисунка от НУ „Хаджи Генчо“ - Тетевен

та към служителите на стопанството беше да запазят зеленото богатство за поколенията. И сме уверени, че красотата на Тетевенския балкан, дарена му от труда на лесо-въдите и горските работници на Държавното горско стопанство, винаги ще буди гордост.

Женя СТОИЛОВА
Снимки Йордан ДАМЯНОВ

ДГС - Тетевен - достоен продължител на лесовъдската традиция

В своето историческо развитие горското дело в Тетевенско преминава през различни етапи. Първият документ за тетевенските гори е от 1868 година. След Освобождението, до 1898 г., горите в Тетевенския балкан са управлявани и стопанисвани от Ловешкото административно лесничейство. Първото описание на горите е от 1885 г., а второто, много по-подробно, прави през 1890 г. тетевенският лесничей Васил Панчев и това е документът, който изяснява статута на местната гора. Необходимостта от охрана на горите в района налага през 1898 г. да се открие първото лесничейство в Тетевен с началник Тодор Екимджиев. В обхвата на стопанството влизат и общинските, и частните гори, а работата на лесничите се състои главно в охраната им. Ползването е незначително. Но в първите десетилетия на ХХ в. картината се променя. Със създаването на големите фабрики ползването на дървесина, при различни системи, се увеличава и съответно обемът на работата за едно лесничейство нараства. Интензивният дърводобив налага през 1938 г. от Тетевенското реверно лесничейство да се отделят държавните гори на селата Рибарица и Лесидрен, където са открити отделни реверни лесничейства. През 1948 г. от Горското стопанство в Тетевен се отделя ГС - Черни Вит. На 1 февруари 1948 г. в Тетевен е учредена Районната дирекция по горите с директор Петко Ценков. В нея влизат Горските стопанства в Тетевен, Рибарица, Черни Вит и Лесидрен, чиято дейност е ползване и стопанисване на горите. Успоредно с Дирекция-

та работи и смесеното горско предприятие, което изкупува трупите на горските стопанства и пласира готовата продукция. През 1952 г. за ползване на дървесния ресурс е създаден „Горпром“ (закрит 8 години по-късно), в който влизат Горските стопанства в Тетевен, Рибарица, Черни Вит и Лесидрен. Цялото внимание на околийските и общинските ръководства е насочено към изпълнение на дърводобивния план. На обектите работят стотици секачи и чифтове волове, както и коне. Изградени са десетки бараки и обори за работния добитък, доставени са фургонали. В стопанството се въвежда бригадната организация на труда и се създават около 15 бригади за дърводобива и 5 за лесокulturните мероприятия. Животът на стопанството се изпълва с различни инициативи, посещения за обмяна на опит у нас и в чужбина. С помощта на „Горстрой“, трудови войски и служителите на Горското стопанство са изградени над 60 км пътища, чрез които стопанисването на горите стига и до най-отдалечените точки. Големият обем на дърводобива е съпроводен с въвеждане на механизацията в сечта, а развитието на горскопътната мрежа налага да се преустрои извозът от сечищата до камионните станции, като се внедряват въжените линии, чийто брой в най-натоварените периоди достига 7, а някои от линиите спускат до 2000 м³ дървесина месечно. Въжените линии започват да извозват цели стъбла, оползотворявана е тънката дървесина-

на. Новият начин на извозване е и по-икономичен, а създаването на комплексните бригади обединява всички операции в дърводобива. Работниците повишават своята квалификация. От 1976 г. заработва цехът за странична дейност, който осигурява препитание на 30 работници, произвеждащи детайли и амбалаж. Административната сграда, намираща се в центъра на града, е построена през 1954 година. По различно време са изградени Горски дом, кантоните в м. Скрибътна, селата Васильово и Глогово, хижата в Козница и рибарник. Значителният дърводобив през годините започва да спада и това дава отражение върху броя на персонала, зает в стопанството - от 350 души през 1962 г., когато обемът на работа е бил най-голям, през 1994 г. той намалява на 194 души. Ако през 1962 г. стопанството добива 58 000 м³ дървесина, през 1994 г. добивът е 23 000 кубични метра. Постепенно запасът на горите в стопанството намалява заради пожарите - в миналото и днес, и природните нарушения. В наше време - на 25 май 1991 г., обилен снеговалеж повали над 60 000 м³ дървесина. Първите залесявания в Тетевенския край се извършват през 1925 г., когато по инициатива на градската община в м. Топлика е създаден първият горски разсадник в района, съществувал 7 години. През 1935 г. започват работа три нови горски разсадника - в Тетевен и селата Български извор и Гложене, но поради липсата на обучени кадри те не постигат добри резултати. През

1964 г. Горското стопанство в Тетевен създава добре уредени разсадници в с. Васильово и м. Скрибътна с обща площ 18 декара. Започва периодът на големите залесявания, като през 1960-2000 г. средногодишно се създават по 1200-1500 дка нови гори, а има и години с над 3000 декара. Към 2018 г. в стопанството са залесени над 50 000 дка нови гори.

Значителни успехи са постигнати по опазване на горите от незаконна сеч, паша, повреди от вредители.

През изминалите години принос в развитието на стопанството имат всички лесовъ-

ди и работници, които с отговорност към гората и нейните ресурси я опазват за бъдещите поколения. Директорите, оглавявали Тетевенското лесничейство, са 22-ма, като най-дългогодишният ръководител е инж. Христо Ничев. Голяма част от служителите са сред първенците в регионални и национални състезания, над 30 души са носители на ордени, а стопанството многократно е било национален първенец.

От 2011 г. ДГС - Тетевен, е териториално поделение на Югозападното държавно предприятие - Благоевград, и е под контрола на Регионалната дирекция на горите - Ловеч. На

територията му има 2 общини - Тетевен и Ябланица, със 17 населени места. Общата горска площ е около 21 000 ха, 40 % от които са държавни горски територии. Проектираният средногодишно ползване по Горскостопански план е около 12 000 м³ дървесина, а предвиденото средногодишно залесяване - 10 декара.

Служителите на Държавното горско стопанство - Тетевен, отбелязват своя юбилей с гордост от своето минало, със съзнание за изпълнен дълг към гората и обществото и с увереност на добри стопани да продължат 120-годишната си история с достойни дела.

Нови ръководители в горите

Инж. Мирослав ДЖУПАРОВ **е новият изпълнителен директор** **на Изпълнителната агенция по горите**

Инж. Мирослав Лазаров Джупаров е назначен за изпълнителен директор на Изпълнителната агенция по горите на 8 ноември. Досега той заемаше длъжността директор на дирекция „Ловно стопанство“ в Агенцията.

Роден е на 20.07.1974 г. в Банско, Благоевградска област.

През 1999 г. завършва Лесотехническият университет, магистър в специалността „Горско стопанство“. В системата на горите работи от 2002 г. като помощник-лесничей в Държавна дивечовъдна станция „Витиня“. През 2005 г. постъпва в Националното управление по горите (впоследствие Държавна агенция по горите и Изпълнителна агенция по горите), където последователно работи като младши, старши и главен експерт, а от 2018 г. оглавява дирекция „Ловно стопанство“ в Изпълнителната агенция по горите.

Академични длъжности

Проф. д.н. Иван ИЛИЕВ - **член-кореспондент на БАН**

На 9 октомври Събранието на академиците на Българската академия на науките избра проф. д.н. Иван Александров Илиев за член-кореспондент в областта „Аграрните и лесовъдните науки“. Роден е на 25.06.1958 г. в София. През 1983 г. завършва Висшия лесотехнически институт (сега Лесотехнически университет), специалност „Озеленяване“ (сега „Ландшафтна архитектура“).

През 1988 г. защитава дисертация на тема „Проучване на естествените популации от обикновена бреза (*Betula pendula Roth*) в Западна България и отбор на ценни декоративни форми“ и придобива научна степен „кандидат на селскостопанските науки“. Последователно е избран за асистент (1988 г.), главен асистент (1989 г.), доцент (1995 г.) и професор (2011 г.) в Лесотехническият университет. През 2017 г. защитава дисертация на тема „*In vitro* размножаване на стопански ценни генотипове на обикновена бреза (*Betula pendula Roth*)“ и придобива научна степен „доктор на науките“.

От 1980 до 1994 г. е член на Факултетния съвет на факултет „Горско стопанство и озеленяване“. През 1994-2003 г. е член на Факултетния съвет на факултет „Горско стопанство“, а от 1994 г. - на Факултетния съвет на „Екология и ландшафтна архитектура“. Член е на Академичния съвет на ЛТУ от 1995 година. В Специализирания научен съвет по лесовъдство и екология към ВАК участва през 2007-2010 година.

В периода от 1999 до 2003 г. е заместник-ректор, от 2003 до 2011 г. - председател на Общото събрание, а от 2016 г. - ректор на Лесотехническият университет.

Основните научни интереси на проф. Илиев са в областта на биотехнологиите и проучване на полиморфизма на дървесните видове. От 1990 г. е член на Международната организация на растениевъдите (International Plant Propagator's Society), а от 2004 г. - на Международната организация по градинарски науки (International Society for Horticultural Science). Специализирал е в Института по ботаника, Института по цветарство, Загребския университет (Хърватия), университета в Хирозаки (Япония), Аристотеловия университет (Гърция).

Има над 115 публикации, учебници, книги и справочници, издадени у нас и в чужбина. Участвал е в разработването на 21 национални и международни научни, образователни и инвестиционни проекти. Научната продукция на проф. Илиев е цитирана от автори от над 50 страни от всички континенти. Главен редактор е на международното списание с Impact factor „Propagation of Ornamental Plants“, член на редакторната колегия на международните списания с Impact factor „Plant Growth Regulation“ (издание на Springer), „South African Journal of Botany“ (издание на Elsevier), международно списание „Forestry Ideas“ и други.

Награждаван е от Министерството на образованието и науката със златна значка „За отлично учение“, от Борда на Международната организация на растениевъдите с най-високата ѝ годишна награда - купата „Роза“ (Rosa bowl) „За специален принос в обучението и практиката на растителното размножаване“.

По пътя на съзиданието

Тридневната юбилейна международна конференция „90 години Институт за гората - за обществото и природата“, проведена на 24-26 октомври в София, бе част от събитията, посветени на честването на годишнината. Форумът бе открит с приветствено слово от директора на ИГ при БАН доц. д-р Миглена Жиянски

- първата жена директор в историята на Института (сн. 1). Пред над 120 участници, сред които и чуждестранни, организаторите изказаха благодарност за финансовата подкрепа за реализиране на конференцията на директорите на шестте държавни предприятия, Фонда „Научни изследвания“ към МОН, Посолството на Франция и Френския институт в България и на фирмата „Rossima“. В конференционната зала на хотел „Метрополитън“ бяха подредени постери, разказващи за историята и настоящето на Института (сн. 2) (материала за историята и настоящето на ИГ четете в бр. 1, 2019 г.).

Поздравителни адреси бяха прочетени: от БАН - зам.-председателя чл.-кор. Костагин Ганев, от Министерството на околната среда и водите - главния експерт Пенка Стоичкова, от Лесотехническия университет - ректора чл.-кор. проф. Иван Илиев, който поднесе „Почетен знак“ на Университета, а от името на декана на ФГС доц. д-р Мариус Димитров приветствието бе прочетено от доц. д-р Наско Илиев, от Института за ядрени изследвания и ядрена енергетика - директора проф. д-р Димитър Тонев, от Института за биоразнообразие и екосистемни изследвания при БАН - члена на Научния съвет доц. д-р Анна Ганева, от Националния институт по геофизика, геодезия и география - научния секретар доц. д-р Георги Железов, от Горския факултет на Университета „Св. св. Кирил и Методий“ - Скопие - Кирил Сотировски.

Поздравителни адреси бяха получени от Изпълнителната агенция по горите и Изследователския институт по горите на Украйна.

В знак на благодарност за ползотворно партньорство доц. Жиянски връчи сертификати на ИГ при БАН на директорите на шестте държавни горски предприятия, представители на Института за био-

разнообразие и екосистемни изследвания и Националния институт по геофизика, геодезия и география. От името на ръководството на държавните предприятия директорът на СЗДП - Враца, инж. Цветко Цветков благодари за съвместната работа и пожела още по-ползотворно сътрудничество в бъдеще.

С доклад „История на Института за гората - БАН, с поглед към неговото столетие“, изнесен от акад.

Александър Александров, започна деловата част на конференцията. С общо 14 доклада на български и 12 на английски език се включиха, самостоятелно или в колектив, българските учени в областта на горските изследвания. Ключовите лектори от чужбина бяха проф. Джон Инъс от Горския факултет на Университета в Британска Колумбия, Канада, проф. Алън Роджърс от Националния институт за селско-

Участници в юбилейната конференция

стопански изследвания, Франция, проф. Паоло Керубини от Федералния изследователски институт по горите, снега и ландшафтите, Швейцария, и проф. Гавриил Ксантопулос от Института по средиземноморски горски екосистеми, Гърция.

Ползотворни бяха и дискусиите, и професионалните контакти между участниците в юбилейната конференция. За чуждестранните гости бе организирано посещение до Рилския манастир с разглеждане на горите на Рила. ¶

XXI годишна среща на ръководството на Съюза на европейските лесовъди

На 26-30 септември на територията на Националния парк „Сила“ в гр. Косенза, Италия, се проведе XXI годишна среща на ръководството на Съюза на европейските лесовъди (СЕЛ). В срещата участваха 50 представители на 16 професионални организации от 13 държави, членове на СЕЛ.

Съюзът на лесовъдите в България е редовен член на СЕЛ от 1997 г., като със своите 3 гласа (проф. д-р Иван Палигоров, инж. Борис Господинов и инж. Севдалина Димитрова) активно участва във формулирането на политиката и осъществяването на неговата дейност. От 2011 г. СЛБ има и член на Президентството на СЕЛ - д-р инж. Анна Петракиева, с което гласовете на нашата страна се увеличават с още един.

Годишната среща се състоя в Посетителския център на Националния парк „Сила“, известен със своята история, природа, култура и икономика, в сърцето на Средиземноморието. В днешния си вид паркът съществува от 2002 г., когато на обща площ 73 695 ха са обединени Историческият Калабрийски национален парк (особо-бен през 1968 г.) със защитените територии от особено екологично значение - Сила Гранде, Сила Пикола и Сила Грека. Емблема на парка са популациите от калабрийски черен бор и от вълк, които са под строга защита от 1979 година.

Срещата започна с технически семинар „Устойчиво управление на горите за развитие и предоставяне на екосистемни функции и услуги“. Бяха представени 5 презентации от Италия - на Марко Бонавия - член на борда на Конфедерацията на професионалистите в областта на земеделието и горското стопанство, на тема „Устойчиво управление на горите за развитие и предоставяне на екосистемни функции и услуги“; на Джорджио Маттеуци - директор на Института за земеделски и горскостопански системи в Средиземноморието, „Климатичните промени и горите: многоцелево управление за подпомагане и адаптация (с практически примери)“; на Франческо Иовино - от Университета в Калабрия, „Устойчиво управление на горите от калабрийски черен бор в планинската част на Националния парк „Сила“; на Стефано Скалерцио - от Изследователския център по горско стопанство и дървесина, „Биологичното разнообразие на екосистемите от Калабрийски черен бор: реликтни популации и процеси на еволюция в Национален парк „Сила“; Салваторе Ди Фацио - директор на магистърска програма в Средиземноморския университет в Реджио Калабрия, „Културни-

те екосистемни услуги от горския ландшафт. Наследство и образователни аспекти“; на Томаш Маркиевич - регионален директор в Държавния горски холдинг на Полша, „Избрани два проблема на полското горско стопанство“. Андреа Беллучи - представител на Федерацията на професионалистите в областта на земеделието и горското стопанство на Калабрия, представи презентация „Ролята на лесовъдите професионалисти в устойчивото управление на горите на Италия и Калабрия“. По поставените проблеми бе прието обобщение за най-важните насоки в съвременната горска политика и позицията на Съюза на европейските лесовъди (*Всички презентации са достъпни на интернет страницата на СЕЛ*). Годишната среща на ръководството на СЕЛ бе фокусирана върху двете основни направления. Първата група от дейности обхваща участието на членовете на Президентството в срещите на ЕК: Групата за диалог по въпросите на горското стопанство и корка, Експертната група по индустрия, базирана на продуктите от горите, Европейския горски процес, Горската комуникационна мрежа, Конгреса по горска педагогика и някои други. Втората група активности на СЕЛ са постиженията при реализирането на проекти, свързани с организиране и провеждане на студентските летни стажове и обучения по горска педагогика.

Част от програмата на срещата беше посветена и на организационното състояние на Съюза. Бяха представени, обсъдени и приети Работният план за периода 2018-2019 г. и отчетът за бюджета на СЕЛ за 2017 г., придружен от доклад на одиторите, както и бюджетът за 2019 година.

Приета бе поканата на Швейцария за домакинство на годишната среща на СЕЛ през юни 2019 г., както и на Франция за следващия конгрес на Съюза, който ще се проведе през 2021 година.

За участниците в срещата бе организирано посещение в Националния парк „Сила“, като в административната сграда те се запознаха с историята на парка и неговото управление (след 2016 г. той се охранява от карабинерите, а всяко посегателство се наказва много строго). Беше представен и напредъкът по процеса за включване на парка в листата на биосферните резервати по програма „Човекът и биосферата“ на ЮНЕСКО. На брега на едно от естествените езера бяха разгледани чудесните пейзажи и красивите ландшафтни композиции, съчетаващи гори, пасища, земеделски земи, водни площи и населени места. По-късно бяха посетени два обек-

Участници в XXI годишна среща на ръководството на СЕЛ

Калабрийски бор в парк „Сила“

Алея за незрящи в парк „Сила“

та в горите от калабрийски черен бор на парка, където бяха демонстрирани методи за извеждане на възобновителни сечи с естествено възобновяване чрез равномерно по цялата площ отваряне на котли, както и избирането и маркирането на дърветата за сеч с интензивност не повече от 25 % от обема. Бе обяснено как се извършва сечта в тези насаждения, за да се постигне поставената цел в дългосрочен план - запазване на състава и ландшафта, характерен за територията на националния парк, и опазване на биологичното разнообразие. Във втория обект бе демонстрирано извеждане на възобновителна сеч в насаждение - частна собственост, по технологията - сеч, поваляне, кастрене и разкрояване в сечището, извоз на сортиментите с коне и транспорт с товарен автомобил, снабден с грайфер за товарене. Качеството на стоящите дървета позволява добив на над 80 % строителната дървесина, което се дължи не само на биологичните особености на вида, а и на условията на средата, характерни с висока средна годишна сума на валежите - над 1200 мм/м², независимо от надморската височина - около и над 1200 метра.

В програмата беше включено и посещение на резервата „Гиган-

тите на Сила“ - живо свидетелство за вековните гори в региона Сила. В границите на резервата се съхраняват повече от 60 екземпляра от калабрийски черен бор и обикновен явор с изключителни характеристики. Участниците в срещата имаха възможността да се насладят на впечатляващите размери на дърветата, достигащи над 40 м височина и среден диаметър близо 2 метра. Запазените индивиди са на възраст повече от 350 години. В хралупите на някои от дърветата спокойно се събират по четирима души. Ръководството на СЛБ изказва своята благодарност на всички спомоществатели, най-вече на директорите на ЮИДП - Сливен, СЦДП - Габрово, ЮЦДП - Смолян, както и на изпълнителния директор на ИАГ при МЗХГ и на директора на ЮЗДП - Благоевград, с чиито целеви дарения участието на представителите на Съюза на лесовете в България бе осъществено.

Проф. д-р Иван ПАЛИГОРОВ
д-р инж. Анна ПЕТРАКИЕВА
инж. Севдалина ДИМИТРОВА
инж. Борис ГОСПОДИНОВ

Проекти

Проекти на три природни парка получиха финансиране

Министърът на околната среда и водите Нено Димов и директорите на Дирекциите на природните паркове „Витоша“ ланд. арх. Снежана Петрова, „Рилски манастир“ инж. Никола Христов и „Врачански Балкан“ инж. Николай Ненчев подписаха на 15 октомври 2018 г. договори по проекти за възстановяване и поддържане на приоритетни типове природни местообитания и видове на територията на парковете (снимката). Средствата, осигурени по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“, са близо 1.5 млн. лева.

На територията на ДПП „Витоша“ ще бъдат възстановени торфищни комплекси чрез подобряване на водния режим, местообитания на букови гори от типа „*Asperulo-Fagetum*“ и смесени гори от типа „*Tilio-Acerion*“ чрез ограничаване на ерозионни процеси и на туристическия поток в района на Боянския водопад. Предвижда се изграждане на специализирана инфраструктура за намаляване на антропогенния натиск, изолиране и обезопасяване на елек-

трически стълбове за предотвратяване на инциденти с птици. Дирекцията на ДПП „Рилски манастир“ ще изпълнява дейности по възстановяване на местообитание „Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс“ и по подобряване на състоянието на животноински видове и увеличение на популацията им. Ще бъде изградена площадка за подхранване на хищните птици от видовете скален и кръстат орел и черен лешояд. С изпълнението на проекта Дирекцията на ДПП „Врачански Балкан“ ще подобри състоянието на типове природни местообитания и видове от „Натура 2000“. Пред-

виждат се мерки за увеличаване на популацията на птици от видовете белоглав и египетски лешояд и планински кеклик в границите на защитената зона. Ще бъдат възстановени 15 извора и чешми на територията на парка. ¶

На добър час, випуск 2018!

По традиция на 31 октомври, в навечерието на Деня на народните будители, Лесотехническият университет провежда церемонията по връчването на наградите на ректора за принос в развитието на научноизследователската дейност и стимулиране на публикационната активност на преподавателите, дипломите за академични длъжности и научни степени, както и дипломите за висше образование на абсолвентите, завършили през 2018 година.

Словото на проф. Васил Живков, посветено на Деня на народните бу-

дители, и приветствието на ректора чл.-кор. Иван Илиев развълнуваха препълнената Аула на Лесотехническият университет. От името на Академичното ръководство водещият на тържеството зам.-ректорът проф. Милко Милев поздравя гостите, споделили празника на Университета. Сред тях бяха доц. д-р Янко Иванов - зам.-министър на земеделието, храните и горите, д-р Илиан Точев - главен секретар на ИАГ, доц. д-р Григор Вазов - ректор на Висшето училище по застраховане и финанси, академиките Стефан Воденичаров и Ата-

Чл.-кор. Иван Илиев връчи голямата награда на ректора „За принос в развитието на научноизследователската дейност“ на чл.-кор. Атанас Ковачев - преподавател във Факултета по екология и ландшафтна архитектура

нас Атанасов, учените и преподавателите проф. Христо Цакков, проф. Веселин Брезин, проф. Йордан Кулелиев, инж. Георги Драганов - управител на „СТИНЛ“ - България (сн. 1).

Доц. Нено Тричков обяви имената на носителите на ежегодните награди на ректора - за принос в развитието на научната и публикационната активност на академичния състав, като в нагпреварата за тази награда участваха 229 души, 31 преподаватели имат 45 публикации със сумарен impact factor 47.75. Носителите на голямата награда на ректора „За принос в научноизследователската дейност“ са трима преподаватели, избрани сред 11

С академични длъжности „професор“ и „доцент“ и с научно-образователна степен „доктор“ се поздравиха 19 души

кандидати - чл.-кор. Атанас Ковачев (ФЕЛА) с 435.5 т., проф. г-р Александър Ташев (ФГС), доц. г-р Момчил Панаѝотов (ФГС). Наградите бяха връчени от ректора на ЛТУ чл.-кор. Иван Илиев.

Ректорът връчи и дипломите за академичната дължност „про-

Инж. Кирил Ташев - главен експерт в дирекцията „Гори и лесовъдски дейности“ в ИАГ получи диплома за докторска степен

фесор“ на четирима преподаватели - г-р Боянка Желязова (ФСУ), г-р Васил Живков (ФГП), г-р Иванка Колева-Лизама (ФЕЛА) и г-р Емил Галев (ФЕЛА), за академичната дължност „доцент“ - на 8 души - г-р Виолета Димитрова, г-р Светослав Анев - и двамата от ФГС, г-р Бернардо Лизама Ривас, г-р Йорданка Иванова, г-р Диана Малинова, г-р Веселин Рангелов - ФЕЛА, и г-р Калин Христов, г-р Николай Механжийски - ФВМ, и образователно-научната степен „доктор“ - на 7 души - Даниел Койнов, Атанас Панков, Кирил

Абсолвенти от випуск 2018 г. на Факултета по горско стопанство с декана доц. г-р Мариус Димитров

Ташев, Дияна Младенова, Ралица Банкова, Владимир Плански, Вероника Тасина.

Абсолвентите, дипломирали се във випуск 2018 г. в образователно-квалификационната степен „бакалавър“ и „магистър“, са 227. На 45-ата отличници от всички факултети, между които 10 са от факултет „Горско стопанство“, чл.-кор. Иван Илиев поднесе дипломи, грамоти и паметни подаръци - шалче с емблемата на Университета. „Запазете уважението и любовта към ЛТУ - пожела той на абсолвентите - и бъдете успешни и много щастливи в живота, който е пред вас“. По утвърдена традиция випускниците произнесоха Галилеевата клетва.

С приветствия от името на ин-

ституциите, които представляват, към абсолвентите, Академичния съвет, преподавателите и родители се обърнаха зам.-министърът Янко Иванов и главния секретар на ИАГ Илиан Точев. От редица висши учебни заведения у нас, както и за първи път от Студентския съвет, също бяха изпратени поздравителни адреси по случай дипломирането на випуск 2018 година. Връчването на дипломите продължи по факултети.

Най-емоционален връх на официалното тържество бе традиционно хвърляне на абсолвентските шапки пред аулата на Лесотехническият университет (сн. 2).

Светлана ИВАНОВА
Снимки Борис ГОСПОДИНОВ

Отчетен е превантивният ефект на засиления контрол

На 18 октомври в МЗХГ се състоя работно съвещание по проблемите, свързани с опазването на горските територии. В заседанието участваха министърът на земеделието, храните и горите Румен Порожанов и зам.-министърът Атанас Добрев, у.г. директор на Изпълнителната агенция по горите инж. Росен Попсабов, директори на дирекции в МЗХГ, ИАГ, държавните горски предприятия и 16-те регионални дирекции по горите. Предложени са промени в нормативната уредба и организацията на работа и при техническото и кадровото обезпечаване, набелязани са мерки за по-ефективен контрол.

На 18 октомври в района на Дунавци, Видинска област, екип от служители по контрола в ИАГ спират за проверка автомобил, натоварен с 6 пр. м³ гърва. Водачът е регистриран като лесовъд на частна практика, но транспортира гървесината без превозен билет. Проверяващите осуетяват опита му да издаде билет в момента на проверката и намират копие на издаден, но нефигуриращ в информационната система на ИАГ, превозен билет. Загържани са автомобилът, гървесината, таблетът, принтерът, копието на превозния билет и контролната горска марка. Това е втората контролна марка, която е загържана от проверяващи на ИАГ в рамките на две седмици.

По същото време в района на Ботевград груг екип служители по контрола на ИАГ спира за проверка водач на товарен автомобил, който представя превозен билет за 9 пр. м³ букови гърва. Проверяващите констатираха, че има само 1 пр. м³ букови гърва, а останалите 8 пр. м³ са иглолистна и широколистна технологична гървесина. Превозният билет е издаден от служител на ДГС - Ботевград. Дървесината и автомобилът са загържани.

Инспектори от РДГ - Берковица, и ДГС - Враца, загържиха при акция през нощта срещу 20 октомври в землището на с. Градешница, 7 лица с 4 автомобила, натоварени с 10 м³ незаконна гървесина. С намерение по време на разследването списък с населени места и адреси е разкрита схема за доставка на незаконна гървесина. При проверка на част от адресите горските инспектори са съставили 12 акта за нарушения по Закона за горите. Загържани са 20.5 м³ незаконни гърва за огрев.

На 24 октомври при проверки на територията на РДГ - София, горски инспектори са санкционирали общински горски стражар към Община - Мирково, за издаване на превозен билет на място, различно от временния склад, и лицензиран лесовъд в Етрополе за издаване на позволително за сеч за частна горска територия, без да са поставени граници на имота с другите собственици. Два акта са съставени на склад за съхранение, преработка и експедиция на гървесина в с. Душанци, заради неотговаряща на изискванията система за постоянно видеонаблюдение.

Близко 60 м³ гърва за огрев, немаркирани и непридру-

Зам.-министър Атанас Добрев и инж. Росен Попсабов на срещата с представителите на лесовъдската научната общност

жени с превозен билет, са загържали служителите на РДГ - Велико Търново, РУ на МВР - Павликени, и ДГС „Болярка“ на 31 октомври в Павликени. При проверките на 7 частни адреса са съставени 6 акта за нарушение на Закона за горите, като само в един от случаите загържаната гървесина е била над 20 кубика. Образувани са досъдебни производства.

На 31 октомври горски инспектори от РДГ - Пловдив, съвместно с органите на МВР, екипи от Сектор „Специализирани полицейски сили“ - Пловдив, и служители на ДГС - Хисар, са извършили масирани проверки. В селата Дълаго поле, Ръжево Конаре, Долна махала и Бегово, община Калояново, селата Красново и Кръстевич, община Хисар, са проверени 88 частни имота. Съставени са 9 акта за съхраняване на незаконно добита гървесина и са загържани 30.5 м³ гърва за огрев. Препишките са изпратени в Районната прокуратура.

На проведената на 1 ноември работна среща в Министерството на земеделието, храните и горите беше отчетен превантивният ефект на засиления контрол - броят на установените нарушения намалява. В срещата участваха зам.-министър Атанас Добрев и представителите на ИАГ - инж. Росен Попсабов - у.г. изпълнителен директор, г-р инж. Ценко Ценов - директор на дирекция „Гори и лесовъдски дейности“, инж. Николай Пиронков - директор на дирекция „Контрол по опазването на горските територии“, инж. Илия Ангелов - директор на дирекция „Инвентаризация и планиране“, както и изтъкнати представители на лесовъдската научната общност, сред които акад. Александър Александров, Иван Илиев - ректор, и проф. Милко Милев - зам.-ректор на ЛТУ, проф. Иван Палигоров - председател на Съюза на лесовъдите в България, чл.-кор. Пламен Мирчев и проф. Христо Цаков от Института за гората при БАН. Над 320 000 проверки са извършени в горските територии за 10-те месеца от началото на годината, като само през октомври са направени 56 000. Засилената контролна дейност за ограничаване на нарушенията в горските територии продължава.

Изложба на ловни трофеи в ДАС „Росица“

На 19 октомври пред ловната резиденция на ДАС „Росица“ в м. Лъгът СИДП - Габрово, организира изложбата на ловни трофеи от благороден елен, добити през септември 2018 година. На територията на Северноцентралното държавно предприятие се намира една от най-силните популации на благородния елен в света и няма нищо случайно в това четирите му държавни ловни стопанства да покажат как се работи за нейното съхраняване и развитие.

Изложбата, чието начало е поставено през 2015 г. от инж. Иван Недков (тогава директор на СИДП - Габрово), започва да създава свои традиции и включва все повече участници. Тази година в нея взеха участие 4 държавни горски предприятия с общо 15 техни поделения, както и Ловното стопанство „Правец“, които представиха над 40 трофея от благороден елен (сн. 1).

С „Хубаво си, моя горо“ в изпълнение на състав „Децата на Севлиево“ събитието бе открито от г-р Иван Иванов - кмет на Севлиево и председател на ловната дружина „Сокол“. С приветствено слово към присъстващите се обърна заместник-министърът на земеделието, храните и горите Атанас Добрев, който погчерта приноса на домакините - Държавното ловно стопанство „Росица“ с директор инж. Иван Степанов, на чиято територия изложбата се провежда за втори път, и пожела на всички още по-добри резултати в ловностопанската дейност и още по-високи рекорди при трофеите.

Сред официалните гости бяха директорът на СИДП - Габрово, инж. Цветелин Миланов и директорът на СИДП - Шумен, инж. Веселин Нинов, директорът на дирекция „Ловно стопанство“ в ИАГ инж. Мирослав Джупаров, директорът на РДГ във Велико Търново инж. Николай Николов и ръководителят на катедра „Ловно стопанство“ в ЛТУ доц. Христо Михайлов. Целта на изложбата, обобщена от директора на ДАС „Воден-Ири Хисар“ инж. Кирил Колев, на чиято територия преди две години бе проведен прегледът на трофеите, е да се добие реална представа за ползването по отношение на възрастта и трофейните качества на благородния елен, да се популяризира трофейното дело у нас и изложбите да станат традиционни, както в редица европейски страни. Един от новите акценти на тазгодишната изложба бе и намерението на ловните стопани по-точно да определят възрастта на дивеча в живо състояние, за да се

Официални гости при откриването на изложбата (от ляво надясно): инж. Цветелин Миланов, Атанас Добрев, г-р Иван Иванов, доц. Христо Михайлов

Зам.-министър Атанас Добрев, директорът на ДАС „Росица“ - м. Лъгът инж. Иван Степанов и директорът на Северноцентралното държавно предприятие инж. Цветелин Миланов в обсъждане на качествата на трофеите от изложбата

прекъсне тенденцията за отстрел на по-младите екземпляри. Този проблем бе поставен при обсъждането на представените трофеи в присъствието на ловните водачи (сн. 2). Към разрешаването му бяха насочени и усилията на г-р Иван Тодев и г-р инж. Чавдар Желев (на сн. 3) от Научното звено на ЮЗДП - Благоевград, които извършваха краниометричните измервания на трофеите от благороден елен за съпоставяне на над 30 показателя между отделните популации, като за първи път е организирано измерването на долните челюсти на вида. ¶

Марката „Лъгът“ - с традиции и добро бъдеще

В хубавата топла есен на отминаващата година с прекрасната си гора и хората, които с гордост изпълняват професионалния си дълг да бъдат нейни стопани, пропътувахме най-интересните кътчета от ДЛС „Росица“, което се намира в местността Лъгът. Един особен район е тази местност над Севлиево, където се намира административната сграда на стопанството и Ловната резиденция - носи дух на недокоснатост, а е изпълнен с толкова много живот. Макар че на територията на стопанството са установени 32 дървесни вида, истинският „господар“ на горите е букът (62 %). Буковите гори са дом на водата и убежище на дивеча. Като цяло природата е много красива и привлича хората като магнит. Това, от своя страна, постави пред ръководството на стопанството въпроса не трябва ли да назначат гид за посещенията на неловните туристи.

Ловните райони на стопанството обхващат 25 000 ха от северните склонове на Централната Стара планина. За „съседи“ си има две ловни стопанства от различни държавни предприятия - „Русалка“ и „Мазалат“. На югозапад е границата му с Националния парк „Централен Балкан“. Ловът, който се предлага в ДЛС „Росица“ и клиенти за който отсега има до 2021 г., е класически - на благороден елен, елен лопатар, сърна, дива свиня и вълк. Мечката също е с висока плътност. В границите на стопанството браконьерството не е фактор.

Горските територии със защитни и специални функции са над 85 %, което налага по-специални начини на стопанисването на горите. И, както се убедихме, тези начини са намерени.

Неведнъж, през различните години, сме посещавали ДЛС „Росица“. Всеки от ръководителите му е налагал своя почерк в стопанисването на горите и дивеча. Но най-важното е запазено - марката „Лъгът“ продължава да е популярна у нас и по света като символ на съхранена природа и изобилие от дивеч. За днешния ден на стопанството разговаряхме с директора инж. Иван Степанов, със заместник-директора инж. Невелин Неделчев и главния инженер Костадин Иванов.

Колективът на ДЛС „Росица“ с ръководството (от ляво надясно): инж. Невелин Неделчев - зам.-директор, Гинка Татева - главен счетоводител, инж. Иван Степанов - директор, и инж. Костадин Иванов - главен инженер

ДА НАДЗЪРНЕМ В ИСТОРИЯТА

Държавно ловно стопанство „Росица“ носи името си от едноименната река - основното водно течение, което извира и преминава през стопанството. Името за първи път е използвано официално веднага след Освобождението. Първо през 1882 г. държавната горска комисия записва в списъците на държавните гори „Гъбенска“, „Батошевска“ и „Кръвенишка“. През 1884 г. друга горска комисия отделя от тях като общински гори части от „Гъбенската“, „Стокенската“ и „Кръвенишката“, а останалата част е записана като държавната гора „Росица“, с което се полагат основите за по-нататъшното ѝ стопанисване като обособена единица. Първото запазено писмено описание за състоянието на гората се съдържа в „Провизорен стопански план на държавна гора „Росица“, изработен от Първа секция на Бюрото за измержване, арондиране, ограничаване и уредба на горите по поръчка на Министерството на земеделието и държавните имоти - Отделение за горите и лова, през 1921 година. Той е утвърден чак през 1930 г., но е интересен с това, че съдържа всички раздели, които се изготвят в лесоустройството и сега. Площта на моговашищата „Росица“ е 6797 ха, като 88.3 % е залесената. Споменаваме тези факти от галечната история, защото те се пазят в ДЛС „Росица“ във вид на архивно фотокопие и са част от историята му, обхванала три века и прекачила успешно в настоящето.

ДА СЕ ЗАПОЗНАЕМ С ДНЕШНИЯ ДЕН

Днес стопанството е на площ 13 401.3 ха, от които залесената съставлява 97.7 %, а по видове на собственост 76.5 % са държавната, а останалата почти по равно е разпределена между общинската и частната. Горите, попадащи в защитни и специални горски територии, съставляват 85.6 % от цялата площ. На основните реки са изградени 5 открити речни водохващания, които осигуряват питейната вода за близо 35 000 жители в населените места на община Севлиево. Около водохващанията са обособени съответните водогайни зони, чиято обща площ е 4025 ха (30 % от цялата площ и 39 % от държавните гори). Тези обстоятелства обуславят голяма степен начина на стопанисване и технологиите за работа в държавните горски територии. За запазване и подобряване на водоохранните функции на горите, освен по-ниската интензивност на предвидените възобновителни сечи, се извършва и поетапно намаляване на ползването, като разчетът за 2018 г. е в рамките на 26 000 м³, при добив от 36 000 м³ за 2012 година. Променят се и водещите технологии за извоз на дървесина - почти напълно е прекратено използването на верижната техника, което остана под 5 %, а е възстановена работата на въжените линии, като през тази година делът им в дърводобива съставлява над 20 %, увеличава се и делът на животинска сила, като за годината тя ще бъде над 30 % от общия добив. В дърводобивната дейност нараства делът на работата със собствени работници и вече достига над 60 % от добива за годината.

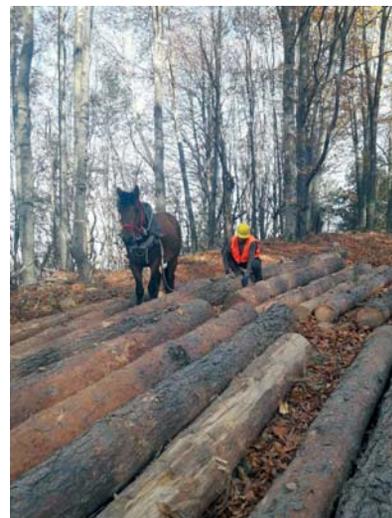

Ловната резиденция

Стопанството е едно от първите в страната, което от 2009 г. притежава и поддържа международния сертификат за отговорно и природосъобразно стопанисване на горите (FSC).

В последните години горите на стопанството понесоха много повреди от неблагоприятни метеорологични явления: снеголом и снеговал през 2012, 2014 и 2017 г., ветролом и ветровал - през 2013, и особено през 2018 г., когато бяха повредени близо 15 000 м³ дървесина. Както в цялата страна, така и в стопанството нападенията от корояди са ежегодни. Всичко това изисква полагането на максимални усилия от страна на колектива на стопанството, за да може повредената дървесина да се усвои своевременно. Реализираната дървесина, добита при санитарни и принудителни сечи през последните две години, съставлява над 70 % от общите продажби.

Стопанисването от ДЛС „Росица“ държавни горски територии са разположени почти изцяло на стръмни и много стръмни терени (82.5 %), което обуславя слабо развитата пътна мрежа и наличието на недостъпни басейни. За по-правилно планиране на стопанските дейности през 2018 г. със средства от фонд „Инвестиции в горите“ започна изграждането на два нови пътя с обща дължина 12 километра. След тяхното завършване ще се осигури транспортен достъп до два от затворе-

Екологичен извоз на дървесина с коне

Живата украса на гората

Биотехническите съоръжения

ните басейни в държавните горски територии. Районът на стопанството е слабо населен, а над 95 % от жителите му са в пенсионна възраст. На разстояние 30-50 км са разположени градовете Севлиево и Габрово със добре развита промишленост и възможност за осигуряване на добри доходи на работещите. Тези фактори, както и тежкия и непривлекателен труд, доведоха до голям недостиг на работна ръка в горите. Един от начините да се реши този проблем е потърсен във въвеждането на нова, по-модерна и по-производителна техника, както и в максималното заместване на ръчния труд с механизирания. В тази връзка за нуждите на суроводобива още тази година ще бъдат закупени нова селгаметражна въжена линия и нов специализиран горски трактор, а за обработка на дивечовите ниви и обслужване на ловностопанската дейност вече е закупен нов трактор с прикачен инвентар към него. Ловното стопанство е едно от водещите в страната, където грижите за дивеча и резултатите от ловния

туризъм не се разминават, а остават еднакво високи. Водещо място в трофейния отстрел имат дивата свиня и благородният елен. През последните години се полагат системни грижи за оптимизиране на числеността и структурата на популациите и подобряване на трофейните качества на дивеча. Резултатите от това са много добри и могат да се оценят, сравнят и анализират по време на организираното в сътрудничество с ДЛС „Воген - Ири Хисар“ ежегодното есенно изложение на добитите през сезона трофеи. В Държавното ловно стопанство работят близо 70 души и за района то е един от най-големите и сигурни работодатели. Колективът е млад, но не само това е показателно за ентузиазма на хората, които всеки ден близат в администрацията или поемат по пътеките на стопанството. Професионализмът им - тухличка по тухличка, се гради от триединството на традицията, днешния успех и вярата в доброто бъдеще на стопанството.

Европейски програми

Международна среща по Програмата COST

На 25-27 септември в Конгресния център на комплекс „Албена“ България домакинства на международната среща по Европейската програма за сътрудничество в областта на науката и технологиите COST, Акция „Заплащане за екосистемните услуги и гората за водата“ (PESFOR).

В PESFOR участват представители на 37 европейски страни и страни кандидати, както и представители на Украйна, Йордания, Мароко, Тунис, Китай, Япония, Нова Зеландия и на Европейския горски институт и Икономическата комисия за Европа към ООН - FAO. Ръководител на Акцията е д-р Грегъри Валатин (Обединеното Кралство).

Домакини на срещата бяха проф. д-р Марияна Любенова от Биологическия факултет на Софийския университет и доц. д-р Александър Шикаланов от Университета по библиотекознание и информационни технологии, които са членове на Управителния съвет на Акцията.

Основната цел на международното научно сътрудничество е събиране и утвърждаване на добри практики за остойностяване на екосистемните услуги на горите за количеството (подбор на комплексни индикатори за дебити) и качеството на водите в прилежащи територии, ролята на горските екосисте-

ми за пречистване на повърхностните води от замърсители от бита, земеделието и животновъдството, което е свързано със степента на замърсяване, таксационните горски показатели, биоразнообразието, климата, почвите и стопанисването на горите. Очакваният практически резултат от международното научно сътрудничество ще бъде да се синтезират знания, да се насърчат съвместни изследвания за подобряване на капацитета на Европа да използва Плащания за екосистемни услуги (ПЕС), за да постигне целите на Рамковата директива за водите и други политически цели чрез стимули за засаждане на гори за намаляване на дифузното замърсяване от селското стопанство. Също така основен резултат ще бъде разработването на схеми за заплащане на горските екосистемни услуги за водите (PES Schemes), създаването на протокол и алгоритъм за изчисляване на COST-ефикасността на тези горски системи и разработването на схеми.

На срещата бяха изнесени презентации от представители на български институции, сред които „Горски и водни ресурси в България. Оценка на екосистемните услуги от горите“ на д-р инж. Деница Пандева - директор на дирекция „Проекти и международни дейности“

в ИАГ, „Свързани с почвите екосистемни услуги, предоставяни от естествените, градските и крайградските горски екосистеми - оценка и картографиране“ на доц. д-р Миглена Жиянски - директор на Института за гората при БАН, и „Оценка на COST-ефикасността на горските екосистемни услуги за опазване на водните обекти и изследвания в България“ на доц. д-р Александър Шикаланов и проф. д-р Марияна Любенова.

Участниците в международната среща бяха запознати с българския опит по изграждането, поддържането и стопанисването на ползащитните горски пояси в българската част на Добруджа.

Посетени бяха Зеленият образователен център към Община Шабла, защитената местност „Дуранкулашко езеро“, която е сред най-значимите и запазените крайбрежни влажни зони в България, регистрирана по Рамсарската конвенция и включена в „Натура 2000“, поддържан резерват „Балтата“, където са разположени най-северните лонгозни гори - естествен пример за ролята на горите за пречистване на повърхностните води, и други културно-исторически обекти.

Проф. д-р Марияна ЛЮБЕНОВА

PEFC е съюз от национални системи за сертифициране на горите

PEFC е основана през 1999 г. като Pan-European forest certification (Паневропейско сертифициране на горите). През следващите десет години разширява обхвата си на дейност извън Европа и променя името си на Programme for the endorsement of forest certification (Програма за одобрение на сертификацията на горите), с което запазва инициалите си и популяризира сертификацията в цял свят. PEFC е разработена като съюз от национални системи за сертифициране на горите. Основана е от собственици на малки фирми и на семейни гори, за да бъдат демонстрирани постиженията в устойчивото управление на горите.

На 22 декември 2010 г. инициативният комитет от представители на заинтересовани страни в горския сектор в България обявява създаването на сдружение „PEFC - Bulgaria - Съюз за подкрепа на горската сертификация“, регистриран през 2011 година. Работната група създава българските PEFC критерии и индикатори за устойчиво управление на горите, които се подлагат на 60-дневно публично обсъждане, но цялостният процес не е завършен и сертификационната система не може да бъде представена за одобрение от PEFC в Женева.

През ноември 2016 г. група от членове на „PEFC - Bulgaria - Съюз за подкрепа на горската сертификация“ и съмишленици на сертификацията в България по системата PEFC подновява дейността на сдружението. На 27 януари 2017 г. е проведено отчетно-изборно събрание на организацията, на което са приети нови членове, променени са уставът и наименованието на сдружението - „Съвет за устойчиво управление и сертификация на горите в България“ (СУ-УСГБ), който е признат от Съвета на PEFC като национален управляващ орган. Той има разработена сертификационна система според рамковите критерии на PEFC за горска сертификация (за управление на горите и за проследимост по веригата за доставки), процедурата за чието утвърждаване от Съвета на PEFC е в ход, и е притежател на логото PEFC за България с номер 47-01-01.

Какво представлява националната система за сертифициране на горите?

PEFC следва глобалната концепция за устойчиво стопанисване на горите чрез локалното ѝ изпълнение. Разчита се на местните организации, за да бъде постигнат напредък в отговорното горско стопанство чрез одобрение на националните им системи за сертифициране на горите, съответстващи на рамковите световнопризнати критерии за устойчивост. Националните стандарти за управление на горите трябва да бъдат пригодени към специфичните за отделните държави приоритети и условия и да бъдат разработени чрез процеси, основаващи се на консенсус от множество заинтересовани страни. Подходът гарантира, че тези изисквания са съобразени с нуждите на специфичните горски екосистеми, правната и административната рамка, социално-културния контекст и други фактори, които са от

значение за местното население. Той включва и всички оперативни аспекти, свързани с управлението на системата за сертифициране на горите.

Предимствата на националните системи са:

- адаптиране към горските условия, екология и практики и към националното законодателство и разпоредби;
- разглеждане на националните структури на собствениците на гори;
- интегриране на местните нужди и очаквания;
- местна собственост и бизнес;
- участие на местните заинтересовани страни.

Процесът на одобрение на PEFC гарантира, че всички национални системи за сертифициране на горите са в съответствие с глобалните показатели за устойчивост на PEFC, но си запазват и правото да реализират и превишаване на международните PEFC изисквания, когато се налага.

В процеса на Министерските конференции за опазване на горите в Европа (сега - Forest Europe) България е приела общоевропейските резолюции, включително и първите от Хелзинки и Лисабон от 1998 г., и ги е въвела в своята Национална горска стратегия и в Стратегическия план за развитие на горския сектор. Когато обаче липсва независим контрол от трета страна, която да провери приложението им със съответните количествени и качествени индикатори на терен, в самите управляеми горскостопански единици (УГСЕ), не е ясно доколко те се изпълняват.

Сертификацията по системата PEFC е тази трета страна, защото критериите, които се използват в одобренията и взаимно признати от PEFC национални схеми в Европа, се основават на общите рамки на действащите общоевропейски критерии за устойчиво управление на горите, т.е. и на официално възприетите от България. Насоките за паневропейско оперативни ниво (Pan European operational level guidelines (PEOLG)), които тълкуват критериите за практическо управление на горите и техните изменения в периодичните преразглеждания на националните схеми, са приети от Съвета на PEFC.

Актуалните общоевропейски насоки за прилагане на оперативни ниво формират референтната основа и за разработения Български национален PEFC стандарт за устойчиво управление на горите (за индивидуална и групово сертификация).

Критериите за сертифициране на горите трябва да бъдат съвместими с насоките на паневропейско оперативно ниво. Българският PEFC стандарт за управление на горите също съдържа като приложение Наръчник за оперативно прилагане (BOLG - Bulgarian operational level guide), в който са посочени критериите и индикаторите, съответстващи на българската лесовъдска практика и дългогодишен опит в планирането, стопанисването и опазването на нашите гори, включително на биологичното разнообразие в тях.

Проследимост/контрол по веригата за доставки (PEFC Chain of custody (CoC))

Сертификатът за проследимост по веригата за доставки предоставя доказателства, че дървесината, съдържаща се в даден продукт, произхожда от сертифицирани гори и изисква от всички компании по веригата да имат същия PEFC сертификат. Продуктите се считат за сертифицирани по PEFC и могат да използват неговия етикет.

Създадени са специфични разпоредби за малки предприятия, за фирми, опериращи няколко съоръжения с опростяване на администрацията, и за конкретни еднократни или краткосрочни проекти като строителните.

Сертификатът на PEFC за проследимост по веригата за доставки е достъпен за всички компании, които добиват, обработват и продават дървен материал или продукти от него. Той осигурява увереност на ползвателите на горска сертификация, че са в синхрон с регулаторните изисквания и имат достъп до нарастващ глобален пазар.

Като световно доверен знак етикетът на PEFC подпомага правителствата, бизнеса, собствениците на гори, потребителите и други заинтересовани страни в идентифицирането, купуването и популяризирането на продукти от дървен материал, добит от устойчиво управлявани гори.

Много европейски страни са сертифицирали управлението на държавните си гори по системата PEFC, а правителства и компании от цял свят изискват сертифициране по PEFC в рамките на обявяваните обществени поръчки.

Трите стълба на надеждната сертификация

Надеждното сертифициране изисква решенията за сертифициране да бъдат безпристрастни, независими и компетентни. Това означава, че настройването на стандарта, сертифицирането и акредитацията

Таблица

Структура на българския PEFC стандарт за устойчиво управление на горите

№	Критерии	Брой индикатори	
I.	Поддържане на капацитета на горските ресурси и на техния принос към глобалния цикъл на въглерода	1.1. Актуална инвентаризация и горскостопански план/програма за устойчиво стопанисване	3
		1.2. Площ на горската територия	3
		1.3. Дървесен запас	4
		1.4. Възобновяване на горските ресурси	3
		1.5. Запас на въглерода	2
II.	Поддържане на жизнеността, здравословното състояние и защитните функции на горските екосистеми	2.1. Вредни емисии	1
		2.2. Почвено плодородие и качество	5
		2.3. Почвобогородители	1
		2.4. Поддържане и подходящо увеличаване и защитни функции на горите	2
		2.5. Лесозащита - болести и вредители, дължащи се на биотични и абиотични фактори	3
		2.6. Химикали	4
		2.7. Отпадъци и боклуци	2
		2.8. Обезлистване	1
		2.9. Намалено въздействие от сечите	3
III.	Поддържане и насърчаване на продуктивните функции на горите	3.1. Производствен капацитет	3
		3.2. Обла дървесина	3
		3.3. Недървесни горски продукти, лов и риболов	2
		3.4. Инфраструктура	2
IV.	Поддържане, опазване и възможно подобряване на биологичното разнообразие в горските екосистеми	4.1. Видово разнообразие	3
		4.2. Възобновяване и залесяване (естествено възобновяване)	3
		4.3. Възобновяване и залесяване (залесяване и интродукция)	2
		4.4. Мъртва дървесина	1
		4.5. Екосистеми (горски репродуктивни материали, ГМО)	3
		4.6. Екосистеми (горски биотопи)	3
		4.7. Екосистеми (застрашени горски видове)	3
V.	Приложимо международно, национално и местно законодателство и управление на горите	4.8. Конверсия/сукцесия	1
		5.1. УГСЕ отговаря на приложимите правни други изисквания от българското и европейското законодателство	3
		5.2. Изисквания към горския управител	3
		5.3. Незаконни действия, превенция	2
VI.	Поддържане на социално-икономическите условия и функции на горите	5.4. Знания и опит	3
		6.1. Права на собственост и ползване	3
		6.2. Насърчаване на развитието на селските райони	2
		6.3. Публичност, ефективна комуникация	1
		6.4. Решаване на спорове и жалби	1
		6.5. Икономически функции и значение	3
		6.6. Здравни и рекреационни функции и значение на горите	3
		6.7. Обекти с културно и историческо значение	
		6.8. Здраве и безопасност	
		6.9. Условия за наемане на работна сила (изисквания към работодателя)	1
		6.10. Условия за наемане на работна сила (право на работниците и служителите)	1
6.11. Наука и иновации в горското стопанство	1		
Общо:	Брой критерии - 41	99	

трябва да бъдат напълно отделени, за да се елиминира рискът от конфликт на интереси и да се гарантира най-високото ниво на компетентност. Настройването на стандарта е процес на определяне (разработване) на изискванията за сертифициране в сътрудничество със заинтересованите страни,

сертификацията - на проверка дали даден собственик на гора или компания отговарят на изискванията за сертифициране, извършен от сертифициращ орган, а акредитацията - на оценка на компетентността на сертифициращия орган, осъществена от национален орган по акредитацията, признат от съответното правителство.

Ползвателите на горска сертификация в България са информирани, че налагането на друг модел на провеждане на горска сертификация, незачитащо посоченото разделение, е неприемлив според европейското и българското законодателство.

Сред най-важните предимства на сертифицирането по PEFC са:

- Наличност и избор: Две трети от сертифицираните в света гори са с PEFC стандарт; 313 млн. ха са сертифицираните по PEFC гори; 2 от 3 земни вида обитават сертифицираните по PEFC гори; 1.6 млн. души в света разчитат на PEFC.

Достъп до пазари: Сертифицирането за проследимост по веригата за доставки предлага на компаниите достъп до пазари с продукти от устойчиво управлявани гори с повишена стойност на бранда. 20 000 са компаниите със сертификат на PEFC за проследимост по веригата за доставки и хиляди са компаниите в целия свят, които купуват и използват сертифицираните PEFC продукти.

- Използва независима сертификация и акредитация от трета страна: Не се допускат едни и същи лица (или техни представители под различни имена) да извършват консултации, одити и контрол и да са издатели на логото на PEFC. Това разделение е в изпълнение на основните принципи на световната и европейската организации за акредитация, които са приети от Съвета на Европа и Европейската комисия.

- Използва ясно послание: логото на PEFC и етикетът върху продуктите съобщават на клиентите, че горевесината и продуктите произхождат от отговорно управлявани гори.

- Предлага евтина и достъпна за собствениците на гори и търговците на горен материал цена за ползване на логото.

Сертификацията по PEFC гарантира устойчивото развитие, базирано на баланса на интереси на общността. PEFC свързва горите с пазарите, прави гората забележима и важна за производителите и за консуматорите на блага и осигурява тяхното отговорно отношение към нея. Многобройните дейности, съвместната работа със собствениците на гори, общностите и заинтересованите страни на местно ниво дават възможност на компаниите да предлагат своята подкрепа и извън рамките на PEFC и сертифицирането на горите.

Инж. Антоний СТЕФАНОВ
председател на УС на СУУСГБ

България е сред първите в Европа по ръст на сертификацията

На 30 октомври - 1 ноември WWF - България, беше домакин на форум на международната организация за устойчиво стопанисване на горите FSC, в който се включиха 35-ма представители на 25 държави от Европа, Северна и Южна Америка, Азия и Африка. На срещата бяха обсъдени въпроси, свързани с прилагането на системата за горска сертификация FSC, разработването на националните стандарти и тяхното прилагане. Беше дискутирана и възможността за облекчаване на процеса по сертификация на дребните собственици и малкия бизнес, за които е много трудно да отговорят на изискванията на стандарта. „Преди 4 години процентът на сертифицираните гори в страната беше 23 %, а сега е почти 40 %, което нарежда България сред първите в Европа по ръст на сертификацията“, каза Иля Осепашвили от Отдела по стандарти и политики на FSC. „В световен мащаб Франция и България са първите две държави, които имат одобрен стандарт в най-новата му версия.“

Петра Вестерлаан, експерт по екосистемните услуги в FSC, представи новата процедура за сертифициране на екосистемни-

те услуги от горите, която влезе в сила от август. Беше споделян конкретен опит от приложението ѝ във Франция, Италия и Испания.

„Срещата е огромно признание за постиженията на страната ни в прилагането на световната система за горска сертификация FSC. Близо 1 500 000 ха у нас са сертифицирани по международния стандарт. Над 400 компании в дървопреработвателния бранш изпълняват изискванията на стандарта“ - допълни инж. Нели Дончева, ръководител на отдел „Гори“ във WWF - България.

Българският опит по прилагането на FSC стандарта беше представен и на терен. Директорът на ЮЗДП - Благоевград, инж. Дамьян Дамьянов запозна гостите на форума с

работата на предприятието, като се спря на подготовката на териториалните подразделения за горска сертификация. Четири стопанства на Предприятието притежават FSC сертификат - ДПС „Дикчан“ - с. Сатовча, ДПС „Осогово“ - Кюстендил, ДГС - Якоруда, и ДГС - Кюстендил, останалите 37 са в етап подготовка за сертификация.

Беше организирано и посещение на държавни гори на територията на ПП „Витоша“, стопанисвани от ДГС - София, териториално подразделение на ЮЗДП. Основен акцент в дискусиите беше прилагането на изискванията на FSC за определянето на горите във фаза на старост и на представителни образци на горските екосистеми, в които е ограничена човешката намеса. ¶

Работата продължава

Вече четири години продължава работата в областта на горската педагогика в нашата страна. Едновременно с изграждането на капацитет в лесовъдите за работа с подрастващите и обществеността се провеждат и редица образователни мероприятия с деца от различни възрастови групи в цялата страна. След проведените три национални и две регионални обучения през 2015-2018 г. в началото на октомври се състоя и третото регионално обучение по горска педагогика.

Обучението беше иницирано от Югозападното гържавно предприятие - Благоевград, и подкрепено от Изпълнителната агенция по горите, Съюза на лесовъдите в България и Съюза на европейските лесовъди. Представители на 28 гържавни горски и ловни стопанства от ЮЗДП се събраха на територията на Учебно-опитното горско стопанство „Георги Ст. Аврамов“ - м. Юндола, където имаха възможност да научат за историята и възникването на горската педагогика, нейните принципи на работа и да се запознаят с основните интерактивни похвати за работа с деца.

Обучението завърши с практически изпит за участниците, разделени в 5 групи, които подготвиха и изпълниха неколкочасова образователна програма за ученици от началния курс на обучение.

За осъществяването на това занимание бяха поканени близо 50 ученици от четвърти и пети клас на

Участници в обучението на Юндола

ОУ „Иван Вазов“ в с. Пашови. Възпитаници на училището ежегодно се присъединяват към нашата инициатива и участват с ентузиазъм в организираните занимания.

Досега 170 колеги са преминали обучение по горска педагогика от Южноцентралното гържавно предприятие - Смолян, Североизточното гържавно предприятие - Шумен, Югозападното гържавно предприятие - Благоевград, и ДЛС „Воден-Ири Хиsar“, участниците в националните обучения и студентите, избрали да изучават дисциплината „Горска педагогика“ в Лесотехническия университет.

Благодарение на тези колеги броят на децата, имали възможност чрез интерактивни игри на открито да се докоснат до богатството и красотата на българските гори, вече е

наг 10 000 в цялата страна. Използвайки различни похвати, чрез които се изострят сетивата на децата за възприемане на гората, лесовъдите достигат и до техните сърца, като по този начин събуждат тяхното любопитство и любов към природата. Децата и техните учители с желание се връщат отново при своите горски учители, за да опознаят още по-добре горите и тяхното растително и животинско разнообразие.

Само от началото на учебната година са организирани образователни мероприятия в редица населени места в цялата страна - Смолян, Благоевград, София, Кюстендил, с. Острово (Разградска област), Шумен и много други, за успеха на които говорят усмивките на детските лица.

Д-р инж. Анна ПЕТРАКИЕВА

Учители и лесовъди в обучение на децата

Все повече преподаватели от училища и детски градини проявяват инициатива и търсят лесовъдите за организирането на достъпните за децата уроци в гората. Между 11 и 30 октомври подобни инициативи са организирани от Регионалните дирекции в Смолян и Благоевград и Югозападното гържавно предприятие и Изпълнителната агенция по горите. Инициативата започва да създава традиции, като ни доближава до намерението за създаване на модерни горски центрове за занимания с деца по примера на Австрия, Германия, Чехия, Унгария.

ИАГ - София. На 30 октомври лесовъди и деца от столично училище посетиха игрите в горска среда от на-

ционалната инициатива на Изпълнителната агенция по горите „Лесовъд за един ден“ на Деня на народните будители. „Основен принцип в горската педагогика е обучението чрез сетивата и затова се опитваме децата да усетят гората и природата около нас

с очи, ръце, уши, обоняние и така да стигнем до тяхното сърце“ - казва г-р инж. Анна Петракиева, експерт в ИАГ и преподавател по дисциплината „Горска педагогика“ в Лесотехническия университет. Със затво-

рени очи учениците определяха произхода на различни предмети и разпознаваха тези, които идват от гората. Деца получиха тематични погаръци (сн. 1).

РДГ - Смолян. По покана на Надежда Станкова - учител в СУ „Св.св. Кирил и Методий“ в града на 11 октомври служителите на Регионалната дирекция проведоха горски занимания по формата на разходка в гората (сн. 2). Включиха се и ученици и учители от Норвегия, Франция, Испания, Португалия, Гърция, участващи в програмата „Erasmus + Project „Be the Change“. Темата „Горска екосистема“ бе представена във вид на забавни игри. Заниманията бяха проведени от лесовъдите на РДГ - Смолян,

инж. Елена Кайкова и инж. София Речникова.

РДГ - Благоевград. Най-малките природолюбители в края на октомври отново бяха в гората с лесовъдите от Регионалната дирекция. Игрите по нагласов „Десовъд за един ден“ се организират от лесовъдите - горски педагози в РДГ, за втори път през тази година (сн. 3). Горските служители бяха поканени и за открит урок от преподавателите на учебно заведение в града.

ЮЗДП - Благоевград. Наг 20 ученици от 6 „в“ клас на Основно училище „Димитър Талев“ в Благоевград

на 18 октомври се включиха в урок по „Горска педагогика“, организиран от Югозападното държавно предприятие (сн. 4). Водещ на урока сред природата бе инж. Вера Станишева - началник на отдел „Възобновяване на горите“ в ЮЗДП и един от 32-ата обучени горски педагози в предприятието. ¶

Новини от природните паркове

ДПП „Витоша“ откри три площадки със съоръжения за хора с увреждания

На 27-и октомври - 84-годишнината от създаването на ПП „Витоша“, в м. Игликина поляна бяха открити обновените три площадки със съоръжения за хора с увреждания на опорно-двигателния апарат, изградени по проекта „Витоша - достъпна за всички“. Площадките са изградени изцяло с дарени средства, събрани в периода 2016-2018 г. от DMS-и от граждани, от Фондация „София - Европейска столица на спорта 2018“, както и с провеждането на няколко кампании: „Избери, за да помогнеш!“, супермаратон и филм „Един ден на Витоша“ и „НДК - 360 - Европейска вечер на спорта“. Поздравления по случай празника на Парка и новите съоръжения поднесоха представители на Изпълнителната агенция по горите, ЮЗДП - Благоевград, Съюза на лесовъдите в България, Столична община, Фондация „София - Европейска столица на спорта 2018“, Българският туристически съюз, Българската спортна федерация за деца и младежи в риск, спортистите, включили се в супермаратона „Един ден на Витоша“, както и всички дарители, допринесли за реализирането на инициативата (сн. 1). Съоръженията бяха изпробвани

от известните ни параолимпийци Влади Гюров и Стела Енева (сн. 2) и от присъстващи на празника (сн. 3). В навечерието на празника, на 26 октомври, се проведе среща-обучение за обмяна на опит между ЮЗДП, което финанси-

ра част от дейностите на трите парка на неговата територия съгласно сключени споразумения за съвместна дейност - „Беласица“, „Витоша“, „Рилски манастир“, и „Българка“ и „Персина“.

Юлия МИХАЙЛОВА

*Фестивал на кестена
в Природния парк „Беласица“*

Празникът на сетивата и душевността

▲ *Откриването на Фестивала на кестена от кмета на Коларово Атанас Гошев и официалните гости (от ляво надясно): инж. Добриел Радев - директор на ДПП „Беласица“, Коста Яневски - кмет на Струмица, Димитър Бръчков - кмет на Петрич, Георги Динев - народен представител, и инж. Георги Янкулов - директор на РДГ - Благоевград*

Малко или много е това, но за седми пореден път Дирекцията на Природния парк „Беласица“ - с. Коларово, на 13 и 14 октомври проведе най-красивия и най-ухания празник на Подгорието - Фестивал на кестена. Облякла най-представителната си дрига в злато, Беласица прегърна своите гости с великолепието на гората, специфичната култура, фолклорните и кулинарните традиции на осемте села на българското Под-

горе - Коларово, Беласица, Самуилово, Камена, Яворница, Ключ, Скрът, Габрене. Подгорието е удивително късче природа, което се намира в Струмишката котловина, умивана от водите на 12 реки, между градовете Петрич от изток и македонския Струмица от запад. Подгор - му казват комшиите македонци. Но както и да го наричат това дивно кътче, става въпрос за общото природно богатство и 11 села оттамък границата се ползват със същата щедрост на Беласица, засвидетелстват ѝ същата любов, както и ние. А всички заедно я намират за здраво свързващо звено в добросъседските отношение между двете общини. С мисия за съхраняване и популяризиране на националното ни богатство - кестеновите гори, работи най-младият български Природен парк - „Беласица“. А Фестивалът на кестена е една от креативните му идеи за тази цел, защото събира поддръжници и все повече и повече гости от най-далечните кътчета на страната и чужбина. Фестивалът се организира от Парка с под-

*Ученици от СУ „Васил Левски“
- с. Коларово, пред щанда на училището*

▼ *Част от участниците във фестивален базар на беласишките специалитети* ▼

Великолепието на подгорския фолклор и носии

ник не би бил възможен без участието на кметовете и секретарите на читалищата, директорите на училищата на подгорските села, Професионалната гимназия по икономика и туризъм „Проф. Асен Златаров“ - Петрич, и Средното училище „Васил Левски“ в селото домакин - Коларово. Не би бил и така привлекателен без кулинарните подгорски специалитети на хората, които с радост и сърце се готвят и участват във фестивала. Кое то за семен път показва, че дейността на Природния парк на територията им е с мисъл за тях, за техния поминък и традиции. И селата от Подгорието са пълнокръвни, многолюдни, с много млади хора.

Официални гости, уважили празника, открит пред читалището „Яне Сандански“, бяха заместник областният управител на Благоевград Антоанета

Янчева, кметовете - на с. Коларово Атанас Гошев и на Петрич Димитър Бръчков, народният представител от региона Георги Динев, директорът на РДГ - Благоевград, инж. Георги Янкулов и кметът на община Струмица Коста Яневски. Колегите от Дирекциите на природните паркове „Рилска манастир“ и „Витоша“ също се включиха във фестивалната програма.

Те и гостите на фестивала бяха поздравени от директора на ДПП „Беласица“ инж. Добриел Радев, който с благодарност се обърна към местните хора и с пожелание бъдещото развитие на парка и на фестивала да допринесе за запазване на кестеновите гори. Коста Яневски подчерта значението на това природно богатство на Беласица, което премахва границите и обединява двата братски народа.

Дирекцията на парка се погрижи програмата на Фестивала на кестена да бъде богата и разнообразна. Бяха организирани два маршрута - „Животът на кестена“ и разходка по Камешнишката река с посещение на водопади, и двата с планински водач. Фестивалният панаир с шатри от подгорските села предложи на гостите вкусни местни ястия, само от имената на които добиваш апетит - пупички, жинки, божанки, лангини, пляска, блага баница и различни месни специалитети. Македонците също не се посрамяха - опитахме и техните ястия, гонесени при спазване на всички правила за безопасност консервирани. Фолклорната програма обогати в цвят, звук и ритъм площада пред читалището. Отново работи творческото ателие „Кът „Сръчко“, със своя шатра се представи и Българската фондация „Биоразнообразие“. Като съпътстваща програма Историческият музей в Петрич предложи бесплатно посещение от 11.00 до 12.00 ч. на 13 октомври и много гости се възползваха от тази възможност преди официалното откриване на фестивала. А на 14 октомври, Петковден, мнозина потеглиха за Рупите и храма „Света Петка“, за да отдадат почит на светицата и на българския феномен баба Ванга.

Гости от Македония

Ученици от ПГИТ „Асен Златаров“ - Петрич

Светлана БЪНЗАРОВА
Снимки Борис ГОСПОДИНОВ

Wood-Mizer пуска на пазара приставката MP 260 за четиристранно рендосване и профилиране

- Новото устройство за рендосване и профилиране MP 260 дава гъвкавост на дървообработващите предприятия да произведат завършени продукти от дървесина.

- Големи размери на обработвания материал - 260 мм широчина x 100 мм височина

- Дори по-големи размери на обработка при едностранно или двустранно рендосване/профилиране

„Приставката MP 260 за рендосване и профилиране е идеалният придружител на банцига Wood-Mizer“, казва Робърт Багински, президент на Wood-Mizer Industries. „С тази многофункционална и износоустойчива приставка в комбинация с банциг Wood-Mizer нашите клиенти могат истински да реализират своята креативност и да произведат каквато дървесина искат техните клиенти - от дъски до завършени продукти.“

MP 260 се доставя на пале и изисква минимално сглобяване. Wood-Mizer предлага фрезови глави и ножове с различни профили, както и прахоулавяща система за MP 260. Пускането на пазара на приставката за рендосване и профилиране MP 260 засилва позицията на Wood-Mizer като световен пазарен лидер при банцигите с тесни ленти, предлагайки пълна гама оборудване, което превръща трупите в дървесина и завършени продукти - с помощта на знания, резервни части и обслужване от Wood-Mizer.

Wood-Mizer пуска на пазара рендосващата и профилиращата приставка MP 260 - многофункционална, компактна машина, проектирана за професионалисти в дървопреработката, дърводелството и строителството. Достъпно и лесно за употреба, устройството MP 260 профилира и рендосва дъски четиристранно, с едно премина-

ване, в разнообразие от професионално завършени продукти като подови настилки, дъски, елементи за шкафове, рамки на врати и прозорци, мебелни детайли.

Основни характеристики на MP 260

- Четиристранно рендосване и профилиране с едно преминаване

Екотехпродукт ООД
София 1186
ул. „Стар Лозенски път“ 38
office@ecotechproduct.com
тел./факс: 02/979 17 10
тел: 0899 133 117
www.wood-mizer.bg

РЕКЛАМНО-ИНФОРМАЦИОНЕН ВЕСТНИК
Земеделска
ТЕХНИКА

Вашата връзка с прогреса в земеделието!
www.zemedeľskatehnika.com

АБОНАМЕНТ

☒ 2 лв. за 1 мес.;	☒ 4 лв. за 2 мес.;
☒ 6 лв. за 3 мес.;	☒ 12 лв. за 6 мес.;
☒ 24 лв. за 12 м.; (20 лв. в редакцията)	

➔ ДОБИ ПРЕС ➔ Пощенски станции ➔ Редакцията

София 1612, ж.к. Лагера, ул. "Съвет на Европа" 6, ап.8
Тел. 02/876 50 67; 0885/01 35 10, e-mail: zt@zemedeľskatehnika.com

„Бургасцвет-90-Танев“ ЕООД

Продава:

- ЗАЛЕСИТЕЛЕН МАТЕРИАЛ, собствено производство
- СЕМЕНИЩНИ ДЪБОВИ ФИДАНКИ:
- ◆ Горскоплодни
- ◆ Медоносни
- ◆ Сертификати

За запитвания относно цени и количества:
e-mail: bscvet_90@mail.bg
тел.: +359 56 841 660; 0898 778870

Механизми за подобряване на политиките за биоенергия на европейско равнище

България е една от страните, в която вече има разработен и одобрен Националният план за действие за енергия от горска биомаса 2018-2027 година. Докумен-

тът беше представен от българския екип от Изпълнителната агенция по горите в състав Даниела Ангелова - директор на дирекция „Административно-правно обслужване и човешки ресурси“, ръководител на проекта, и д-р инж. Любчо Тричков - главен експерт в дирекция „Проекти и международни дейности“, на тематичен форум в Париж в изпълнение на проект „Регионални политики за устойчива биоенергия - BIO4ECO“ по програма „ИНТЕРРЕГ Европа“ на Европейския съюз. Домакин на срещата, проведена от 5 до 8 септември, бе Френската национална федерация на общините, собственици на го-

ри, и партньор по проекта. В дискусиите участваха представители на осемте европейски държави, партньори по проекта, които обсъждаха начините и механизмите за подобряване на политиките за биоенергия на европейско равнище. Експертите бяха единодушни, че е необходимо да се създадат и въведат в действие стимули за ползването на екологични горива. Като част от програмата участниците посетиха горски масиви за добив и търговия на дървесина и инсталации за производство на енергия от горска биомаса.

Дирекция „ИОВО“

Новини от природните паркове

Десет години фестивал „Златна есен В Природен парк „Златни пясъци“

На 28 септември под мотото „Багрите на децата“ се състоя десетото юбилейно издание на фестивала „Златна есен в Природен парк „Златни пясъци“. Екофестивалът бе организиран с финансовата подкрепа на Изпълнителната агенция по горите и Община - Варна, и посветен на 75-годишнината от създаването на Парка.

Празникът събра на горска сцена до Посетителския информационен център деца от детски градини и основни и средни училища, работещи по международните

програми „Екоучилища“ и „Учим за гората“ (снимката). Включиха се 352 млади еколози от 29 учебни заведения от Варна, Шумен и Каварна, като всяко участва с отбор в една от категориите на екологична тема - танц или музика. Водещ на фестивала беше Теоди Генев, композитор и изпълнител на песента на парка „Мой дом зелен“.

Приветствия към гостите на фестивала отправи инж. Даринка Сарова, директор на ДПП „Златни пясъци“. За децата бяха осигурени грамоти, награди и почерпка.

Успешен гнездови сезон за пеликаните в ПП „Персина“

За трета поредна година къдроглавите пеликани, гнездящи в блато „Песчина“, имаха успешен гнездови сезон. Двете двойки отгледаха девет малки, които отлетяха в края на юни. През 2016 г. за пръв път от 60 г. бе сформирана нова гнездова колония на защитения къдроглав пеликан в България.

Даниела КАРАКАШЕВА

В ПП „Рилски манастир“ - първо обучение за туристически водачи в защитените територии

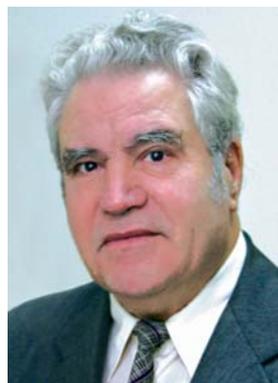
От 22 до 26 октомври в Посетителския център на ПП „Рилски манастир“ в рамките на проект, финансиран от Германската федерална фондация за околна среда, се проведе първото петдневно обучение за туристически водачи от български защитени територии. Обучението бе организирано от бъл-

гарския партньор по проекта - Пиринския туристически форум, а основните лектори бяха осигурени от немските партньори. Бъдещи водачи от Природните паркове „Рилски манастир“, „Беласица“, „Витоша“ и „Врачански Балкан“ и от Националния парк „Централен Балкан“ бяха подготвени да

разработват собствени програми за пешеходен туризъм. Следващото петдневно обучение, което ще се проведе през февруари 2019 г., ще завърши с практически изпит и получаване на сертификати от немските партньори.

Инж. Райна ПАШОВА

Проф. Георги КЮЧУКОВ на 85 години

рационално използване на дървесината и дървесните материали в мебелните конструкции, якостна и деформационна характеристика на съединенията в мебелните конструкции, физикомеханична характеристика на дървесината на ценните дървесни видове, използвани в конструкциите на мебелите у нас. Проф. Кючуков е един от инициаторите за създаване на специалността „Инженерен дизайн“ (Интериор и дизайн за мебели). Бил е ръководител на катедра „Проектиране и производство на мебели“ и първи ръководител на катедра „Интериор и дизайн за мебели“.

Проф. д-р Георги Кючуков е роден на 8 ноември 1933 г. в с. Хърсово, община Сандански. Завършва гимназия в Петрич през 1951 г., а Висшия лесотехнически институт (сега Лесотехнически университет), специалност „Механична технология на дървесината“, през 1956 година.

Постъпва на работа като технолог в Държавния мебелен завод „Александър Атанасов“ - Русе. В предприятието работи като главен технолог и главен конструктор до 1959 г., когато е избран за асистент по мебелно производство във ВЛТИ. Преподава по учебните дисциплини „Конструиране на мебели“, „Допуски и слобки на изделия от дървесина“ и „Проектиране на мебели и обзавеждане“. От 1988 до 2010 г. е хоноруван професор в Архитектурния факултет на УАСГ по производствени технологии на изделията (основи на конструирането и технологията на мебелите).

През 1970 г. след защита на дисертационен труд получава научната степен „кандидат на науките“ (сега „доктор“). От 1973 г. е доцент, а от 1985 г. - професор. Проф. Кючуков участва в подготовката на над 3500 инженери, ръководи около 380 дипломанти, трима чуждестранни специализанти и 7 успешно защитили докторанти, от които един за Аристотелския университет в Солун и двама за Шумарския факултет в Скопие. Има над 385 публикации, от тях 62 в чужбина. 205 негови труда са цитирани в 34 публикации в чужбина. Автор и съавтор е на 21 учебника, монографии и книги, на 25 оригинални БДС и над 200 хармонизирани европейски стандарта в областта на дървообработващата и мебелната промишленост.

Проф. Кючуков е основател на българската школа по конструиране, изпитване и оразмеряване на мебелите, която е призната у нас и в чужбина. Той е член и на Международната асоциация International Association for Tehnology Management - Wood. Основни направления в научните му интереси са: усъвършенстване на конструкцията на мебелите, оразмеряване и изпитване на мебелите, приложение на нови материали в конструкциите на мебелите, методи за изпитване на съединения на конструктивните елементи на мебелите и нормативи за якостните им показатели,

Председателства Експертната комисия за акредитация на специалностите „Инженерен дизайн“ в Техническите университети в София и Варна. Около 10 години - от 1997 до 2007 г., е председател на Специализирания научен съвет (СНС) по лесотехнически науки към ВАК и около 12 г. - от 1995 до 2007 г., член на СНС по машиностроителни технологии и машини към Техническия университет - София. От 2007 до 2011 г. е член и на СНС по горска промишленост към ВАК. От 1965 г. проф. Кючуков е член на Върховния комитет по стандартизация, по-късно член и председател на Отрасловия съвет за стандартизация по горска промишленост, а след това - от 2002 г. около 15 години е председател на Техническия комитет за стандартизация 33 „Дървообработваща и мебелна промишленост“ към Българския институт за стандартизация (БИС).

Дългогодишен член е на редакционната колегия на сп. „Дървообработваща и мебелна промишленост“, закрито през 1992 година. Става главен редактор на първото специализирано списание към Факултета по горска промишленост на ЛТУ „Дървообработване и производство на мебели“ (ДПМ) от 1999 до 2005 година.

Член е на Техническия съвет в неелектротехническата област към БИС. Почетен член е на Българския съюз на стандартизаторите и член на Управителния му съвет. За приносите в науката и практиката на дървообработващата и мебелната промишленост проф. Кючуков е награден със „Златна значка“ на Министерството на горите и горската промишленост, „Златна значка“ на Министерството на леката промишленост, „Образцов стандартизатор“ на Комитета по стандартизация и метрология, „Златна значка“ на НТС по лесотехника, „Златна значка проф. Асен Златаров“ на ФНТС, „Почетен знак“ на ЛТУ, почетното научно звание „Доктор хонорис кауза“ на Лесотехническият университет, „Заслужил деятел“ на НТС по лесотехника.

Проф. Ася МАРИНОВА
проф. Васил ЖИВКОВ

Новини от държавните предприятия

ЮЗДП - Благоевград: 3000 дка нови гори тази година

Близо 3000 дка горски култури са създадени на територията на Югозападното държавно предприятие до края на годината. През пролетта бяха залесени над 2000 дка в Благоевградска, Кюстендилска, Пернишка и Софийска област. В есенната кампания нови 30 000 топови фиданки на площ 417 дка са залесени по поречията на реките Струма и Места, както и по някои от основните им притоци. След почистването на освободените след

пожара в района на Кресна площ е извършена подготовка на почвата на площ 430 дка, на които са залесени над 220 000 фиданки от черен бор и космат дъб, произведени в разсадници на Държавните горски стопанства в Катунци и Струмјани. Почвоподготовка е извършена и на други 2126 дка в районите на Симитли, Благоевград, Брезник, Земен, Кюстендил, Невестино, освободени след проведени санитарни сечи поради нападения от върхов

корояд. Догодина те ще бъдат залесени с местни широколистни видове и черен бор.

В кампанията по събиране на семена от различни видове дъб, явор, планински ясен и горскоплодни дървета са събрани над 10 тона, от които ще бъдат произведени необходимите фиданки за залесяване през следващите години.

Снежана ПАСКАЛЕВА

Годишно съдържание 2018

1

Д-р инж. Ценко Ценов - *Тема на броя: Издънковите гори: История и перспективи* Предизвикателства пред стопанисването на издънковите дъбови гори в България.....2

Доц. д-р Костадин Броцилов, доц. д-р Мария Броцилова - В какво превръщаме издънковите дъбови гори на България?.....3

Инж. Петър Воденичаров - Провеждането на сечите да става по регионалните лесовъдски системи.....7

Инж. Христо Въчовски - Диференциран подход при стопанисването на издънковите гори от класа за превръщане.....9

Информация: Направеното в борбата с корояда вече дава добри резултати.....11

Проекти: Български и турски лесовъди ще работят по трансграничен проект в Странджа.....11

Справочник ИАГ.....12

Структури към Изпълнителната агенция по горите.....14

Женя Стоилова - *Международна конференция:* Инвестиции за чиста енергия.....17

Информация: Делото на лесовъда Йордан Митрев оживява в награда.....17

Д-р инж. Любчо Тричков, д-р инж. Деница Пандева, инж. Валентин Чамбов - *Проекти:* ИАГ изготви Национален план за действие за енергия от горска биомаса.....18

Инж. Ирена Стоянова - *Делнични срещи:* Опитът на ДГС - Кости, в производството на манов мед.....20

Информация: Горската биомаса е с голям потенциал за производство на енергия.....21

Новини от природните паркове: Доброволците на ПП „Витоша“ получиха отличията.....22

Снежана Паскалева - *Новини от държавните предприятия:* ЮЗДП - Благоевград: През 2017 г. са залесени 3400 дка нова култури.....22

Татяна Димитрова - СИДП - Шумен: Нови гори в ДЛС „Паламара“ - с. Венец.....22

Светлана Бънзарова - *Информация:* Награди за участниците в кампанията за предотвратяване на престъпленията срещу природата.....23

Женя Стоилова - *Гост на редакцията:* Арбористът Димитър Захариев. Искаме градската природа да има добро бъдеще.....24

Светлана Бънзарова - *Фоторепортаж:* Глиганът Пешо.....27

Мина Огнянова - *Обичам България:* Разходка по „педа земя“.....III корица

2

Инж. Мария Беловарска, инж. Светослава Стоянова - *Тема на броя: Възстановяване на горите в България:* Насоки за възстановяване на гори, засегнати от болести, вредители и природни въздействия.....2

Инж. Жельо Марев - Стратегия за залесяване на опожарени и съхнещи гори в Югоизточното държавно предприятие - Сливен.....4

Инж. Никола Каварджиков - Залесяването трябва да бъде целенасочена и единна горска политика.....6

Представяме дирекция „Административно-правно обслужване и човешки ресурси“ в ИАГ: Динамичните процеси в прилагането на европейското и националното законодателство изискват висок професионализъм.....8

Гл. ас. д-р Йонко Додев, доц. д-р Груд Попов, доц. д-р Миглена Жиянски, гл. ас. Ивайло Марков - *Издънковите гори: История и перспективи:* Европейският опит в средностъбленото стопанисване на издънковите дъбови гори.....11

Инж. Иван Янев, инж. Калин Зашев, д-р инж. Георги Гогушев - Резултати от проведени възобновителни сечи в издънковите дъбови гори.....13

Минимални цени за ползване на дивеч за организиран ловен туризъм в Република България за периода 01.03.2018-28.02.2019 г......15

Висше образование: ЛТУ сред най-добрите университети в България за 2017 година.....18

Международни изложения: България партнира на „Зелена седмица“ в Берлин.....18

Гл. ас. д-р Добринка Зъкова-Александрова - Актуални проблеми на укрепителната система в пороя Лудов дол19

Светлана Бънзарова - *Гост на редакцията:* Стела Енева. Всеки човек идва на този свят с мисия...22

Обичам България: При Мани в Русе.....III корица

3

Борис Господинов, Светлана Бънзарова, Женя Стоилова - *Гора представя: Лесовъдите от Смолян:* Пример за професионализъм и колегиалност.....2

Снежана Паскалева - *Ловно*

изложение: Повишен интерес на изложението в Залцбург.....11

Инж. Димитър Баталов - *Анализ:* Контрол, опазване и защита от пожари на горските територии през 2017 година.....12

Международни форуми: Промяната в климата - най-голямата заплаха за световната икономика.....16

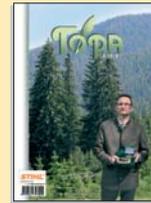
Инж. Илиян Мутафчийски - *Лесозащита:* Здравствено състояние на горите и предвидени мероприятия по защита от вредители и болести през 2018 година.....18

Женя Стоилова - *Иновации:* Екологична и икономична печка на дърва изгаря вредните газове.....22

Инж. Георги Петрушев - *Юбилей:* Инж. Алекси Алексиев на 80 години.....24

Гл. ас. д-р Евгени Цавков - *Да се помни!* Петър Беров - създателят на лесопарка в Борисовата градина.....26

Женя Стоилова - *Обичам България:* Старите гори на България - мостът между поколенията.....III корица

4

Седмица на гората 2018 „Деца и гората на България за бъдещето на зелена Европа“ Да бъдем горди със своя труд, защото той е посветен на бъдещето.....2

Отличия: Д-р инж. Меглена Плугчиева - с почетното звание „Доктор хонорис кауза“ на Лесотехническия университет.....10

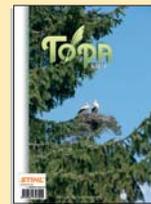
Юлия Михайлова - *Един ден на Витоша:* Щафетен супермаратон в подкрепа на хората с увреждания и техният достъп да парка.....12

Женя Стоилова - *Изложения:* Природа, лов, риболов - сближаване на екологията и бизнеса.....14

Светлана Иванова - *Гражданска инициатива:* Инициатива за бесарабските българи.....17

Седмица на гората 2018 „Деца и гората на България за бъдещето на зелена Европа“18

Светлана Бънзарова - *Обичам България:* Време е да се въздаде.....III корица

5

Светлана Бънзарова - *Представяме:* Инж. Веселин Найдепов - носител на званието „Лесовъд на годината“ за 2017 г. Гората е моят живот.....2

Женя Стоилова - *Висше образование:* На добър час, абсолвенти!.....7

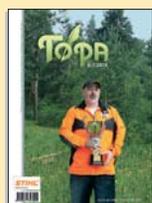
Женя Стоилова - *Изложения:* Технологии, материали и дизайн от бъдещето показана „Техномебел“ и „Светът на мебелите“.....8

Академично слово на д-р инж. Меглена Плугчиева по случай достояването ѝ с почетното научно звание „Доктор хонорис кауза“10

Инж. Георги Николов - *Състезания:* Надреварата по горски многобой отвори изявиени таланти.....14

Инж. Никола Каварджиков - *Възстановяване на горите в България:* Проблеми на тополовото

стопанство през последните две десетилетия..... 16
Д-р Найа Марот, проф. Мария-Жозе Прадос, д-р Ваня Качова - *Възобновяема енергия*: Ландшафт и инсталации за възобновяема енергия - новата реалност?..... 17
Йоана Гюрова - *Фестивали*: В прегръдката на странджанската зеленика..... 19
Отзвук от Седмицата на гората 2018 „Деца-та и гората на България за бъдещето на зелена Европа“..... 20
Светлана Иванова - Сдружение „Клуб „Фортуна“ в Балчик..... 22
Юбилей: Вестник „Пчела и кошер“ на 20 години..... 24
Проф. д.н. Георги Антонов - *Юбилей*: Проф. д.н. Евгени Димитров на 85 години..... 25
Женя Стоилова - *Гост на редакцията*: Калин Христов. Когато човек засажда дръвче, се чувства удовлетворен..... 26
Светлана Бънзарова - *Обичам България*: Бъдеще за народа, който има памет..... III корица

6/7

Представяме дирекция „Проекти и международни дейности“ в ИАГ..... 2

Доц. д-р Георги Костов - *Изгънковите гори: история и перспективи*. Методите за

превърщане на изгънковите гори чрез удължаване на турнуса на сеч..... 8

Доц. Груд Попов, гл. ас. д-р Йонко Додев, гл. ас. Ивайло Марков - Лесовъдски дейности и системи за възобновяване на дъбовите гори..... 10

Д-р инж. Йордан Петров, гл. ас. д-р Нено Александров, инж. Веселин Нинов - Естествено възобновяване на изгънковите церови гори в района на Добруджа през различни лесовъдски на-меси..... 11

Райна Пашова - *Проекти*: Ново партньорство в областта на защитените територии..... 14

Светлана Бънзарова - *Делнични срещи*: ДГС - Ботевград, с ценна практика в овладяване на послед-

ствията от природно нарушение..... 15

Инж. Николай Стоянов - *Лесозащита*: Очаква-ни повреди от коренова гъба в иглолистните култури и насаждения..... 17

Инж. Мирослав Джупаров - *Ловно стопанство*: Обзор на състоянието на дивечовите запаси в България..... 18

Инж. Станимир Божанов - *Проекти*: Приключи трансграничният проект за Странджа..... 21

Татяна Стоянова - *Горска педагогика*: Гостуване на български педагози на колежите от Австрия..... 22

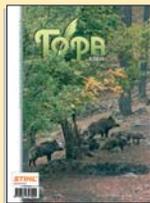
Женя Стоилова - *Национално състезание*: Всички са победители в шампионат, който повишава професионализма..... 24

Инж. Исмаил Моллов - *105 години Държавно ловно стопанство „Дикчан“ - с. Сатовча*: Гората е неизменна част от живота на хората..... 28

Да почистим паметниците на лесовъдите: Памет за поколенията..... 31

Светлана Бънзарова - *Гост на редакцията*: Алпинистът Дойчин Боянов. На Земята има още много непокорени върхове..... 32

Борис Господинов - *Обичам България*: Мъдростта на розата..... III корица

8

Борис Господинов - *Представяме Държавно ловно стопанство „Шерба“ - с. Старо Оряхово*: Успехът и авторитетът се градят..... 2

Тема на броя: Африканската чума по дивите свине. Хронология на превантивните действия..... 8

Д-р Анета Трифонова, д-р инж. Чавдар Желев - *Тема на броя: Африканската чума по свинете* - реална заплаха за България..... 10

Акценти: Обединени в усилията за противодействие на незаконния дърводобив..... 16

Гая Хаджиева - *Гори и туризъм*: Хиляди изкачиха Черни връх по стъпките на Алеко..... 17

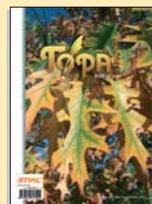
Доц. д-р Надежда Стоянова - *Гори и екология*: Насоки на стационарни изследвания на Института за гората в Рила..... 18

Инж. Борис Господинов - *Срещи*: Успехът е немислим, ако не е подкрепен с безкористно приятелство..... 20

Инж. Михаил Михайлов - *Ветерани*: Юбилейна среща..... 22

Женя Стоилова - *Гост на редакцията*: Арх. Андрея Момерин. С увеличаване на надморската височина се увеличава и моралът на хората..... 24

Женя Стоилова - *Обичам България*: Тук винаги ще има църква..... III корица

9

Светлана Бънзарова - *90 години Държавно горско стопанство - Брезник*: Да съхраним историята, да напишат нова..... 2

Юбилей: Асоциация „Общински гори“ на 10 години..... 5

Женя Стоилова - *Висше образование*: ЛПУ посрещна студентите с нова учебна база..... 6

Проф. д.н. Сотир Глушков, инж. Димитър Бояджиев - *Горските пътища*: Приложим ли е опитът на страните от Средна Европа у нас?..... 8

Изложения: „Наслука - лов, риболов, спорт“ поддържа традицията..... 12

Информация: Кампания „Аз пазя горите и орлите на България“..... 13

Да изчистим България заедно: Един ден, една планета, една цел..... 14

Борис Господинов - *Срещи*: Лесовъдството е професия за цял живот..... 16

Доц. д-р Емил Попов, доц. Анчо Найденов - *Юбилей*: Акад. Александър Александров на 80 години..... 23

Инж. Георги Петрушев - *Горите по света*: Да се посети и преживее Атон..... 24

Светлана Бънзарова - *Обичам България*: Със знаме всичко е възможно..... III корица

IN MEMORIAM

На 2 ноември почина инж. Веселин Николов Гунчев.

Роден е на 24.05.1954 г. в Балчик, Добричка област.

Завършва ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“, и през 1979 г. постъпва в ДЛС „Балчик“, където последователно е лесничей, ръководител на разсадник и фазанария, началник на

горско-технически участък.

През 1987 г. е специалист в Дружеството за международен ловен туризъм „Мургаш“. От 1988 до 1995 г. работи в ГСК, ДФ „Лонгоза“ и РДГ - Варна. През 1995-1999 г. е управител на „Лонгоза“ ЕООД. Впоследствие е на частна практика.

От 2005 г. е старши експерт, а от 2009 до септември 2013 г. - заместник-директор в РДГ - Варна, когато е освободен и остава извън системата на горите.

Поклон пред светлата му памет!

МЕГАТРОН®

JOHN DEERE

МАШИНИ ЗА ИНДУСТРИАЛЕН ДЪРВОДОБИВ

ТРАНСПОРТЪОРИ

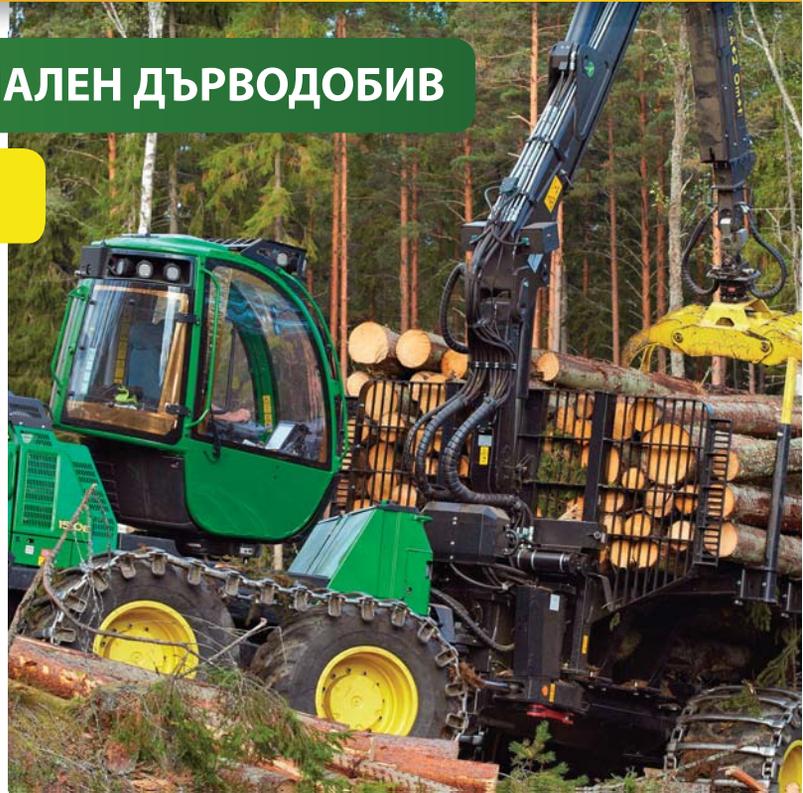
Транспортъорите John Deere, серия G, отправят предизвикателство към границите на производителността чрез високотехнологична работна среда с нива на комфорт и видимост, непределгани досега в горската техника. Здрави, заоблени стрели, мощни и също толкова ефективни двигатели и здрави трансмисии са ключовите елементи на всички транспортъори John Deere. Производителят предлага най-широката гама машини на пазара, с товароподемност от 9 до 19 тона: 910G, 1010G, 1110G, 1210G, 1510G и 1910G. Машините се предлагат във версии с 6 или 8 двигателни колела, с различни дължини на стрелата и много възможности за организиране на товарното пространство.

1510G

164 kW FT4 мощност на двигателя
167 литра вместимост на резервоара
15 тона полезен товар
185 kN теглителна сила
7.2; 8.5 и 10 м кран
4.5 и 5.5 м дълж. на товарно ремарке
2.7 и 2.9 м широчина на товарно ремарке

910G

118 kW FT4 мощност на двигателя
150 литра вместимост на резервоара
9 тона полезен товар
110 kN теглителна сила
7.2; 8.7 и 9.8 м кран
3.6 и 4.3 м дълж. на товарно ремарке
2.4 и 2.7 м широчина на товарно ремарке

ХАРВЕСТЪРИ

Известни в осигуряването на качество и надеждност, харвестърите John Deere отговарят на вашите нужди и предлагат идеална комбинация от мощност, стабилност и интелигентност, необходима за работа в тежки условия. Няколко различни опции на режещата глава и дължината на стрелата правят възможно машината да се промени така, че да се пригоди към няколко различни типа дърводобив. Моделът 1470G със стрела с обхват до 11 м и режеща глава H290 може да реже, окастря и оразмерява на секции дървета с диаметър на ствола до 75 сантиметра.

Моделите харвестъри са: 1270G и 1470G.

1170G

155 kW FT4 мощност на двигателя
300 литра вместимост на резервоара
150 kN теглителна сила
H414 режеща глава
10 и 11.3 м CH6 кран
система за едновременно рязане на няколко дървета
MTH - Universal

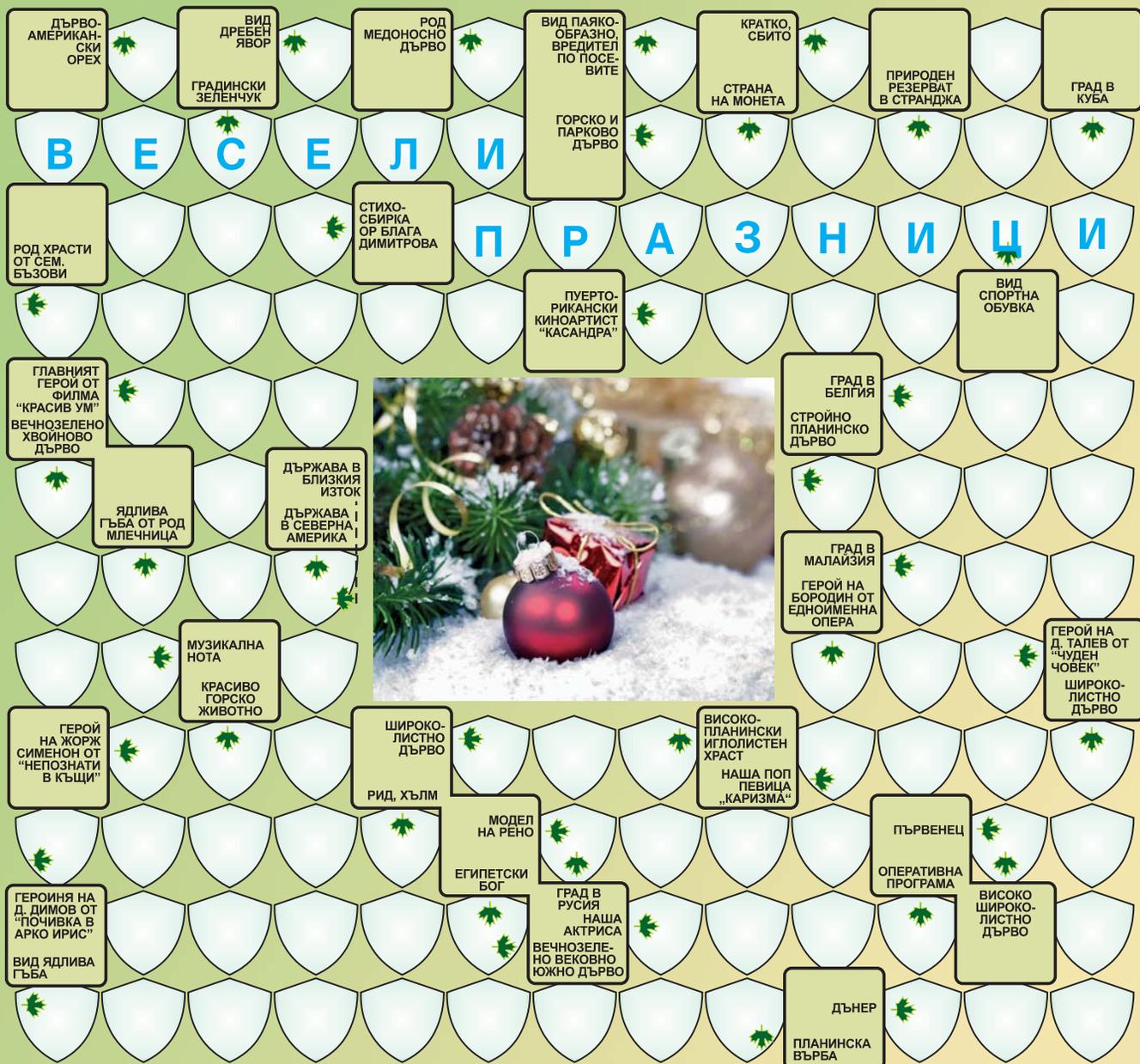
1270G

200 kW FT4 мощност на двигателя
450 литра вместимост на резервоара
180 kN теглителна сила
H270 режеща глава,
специализирана за рязане на твърда дървесина (топола)
8.6; 10 и 11.7 м CH7 кран

За контакт:

Антон Димитров
Продуктов специалист - Горска техника
Мегатрон ЕАД
1138 София, ул. „Самоковско шосе“ 2А,
тел. 02/975 15 55
0884 17 44 19
e-mail: a.dimitrov@megatron.bg
www.megatron.bg; www.johndeere.bg

РЕЧНИК: ЖЕН, ИПО, НАШ, НИКЕРО, ОТЕ.

ОТГОВОРИ НА КЪРСТОСЛОВИЦАТА ОТ БРОЙ 9/2018:

ВОДОНАВНО: Математик, Матадори, Облегалка, Лин, Кич, Ева, КА, Фас, СОТ, Детонатор, Ламарина, „Сатирикон“.

ОТВЕСНО: „Мамбо и канела“, Тал (Михаил), Час, Тат, Петел, Моми, МАГИ, Нар, Радан, Гари, Тол, Тик, Кирков (Васил), Ононо (Бен), КИА, Арт, Ран.

СУШИЛНИ ЗА
• ТАПАШ • ТРИЦИ • ЧИПС

ПАЗАРДЖИК
КЛИМАТЕТ

WWW.KLIMATET.COM ☎ 0898/ 61 45 81

Саморасляци

- Булка - провиква се откъм телевизора старият горски бай Нено Балканджията, - виж какво хубаво слънчево време, а ти си се затворила вкъщи да миеш чинии. Я по-добре излез навън да измиеш колата.

- Мамо - хлипна гъщерята на Неновица, - мъжът ми ме обиди, скарахме се и ще гойда при вас. - А, не! Този трябва да понесе истинско наказание - аз идвам при вас!

- Комшуйке - подгупва бай Нено засуканата си съседка, - този младеж, дето излиза сутрин от вас, какъв е?
- Студент четвърти курс.
- Ама реговно ли?
- А не, само когато мъжът ми отсъства.

Цветът на водата

Това го знае всяко хлапе - водата няма цвят. Но като порасне, хлапето ще тръгне из широкия свят и ще открие цветовете на водата. Негови си - отразени в очите, утаени в сърцето. И това може да се случи на Крушунските водопади, където почти всеки вече е ходил, но не всеки е видял.

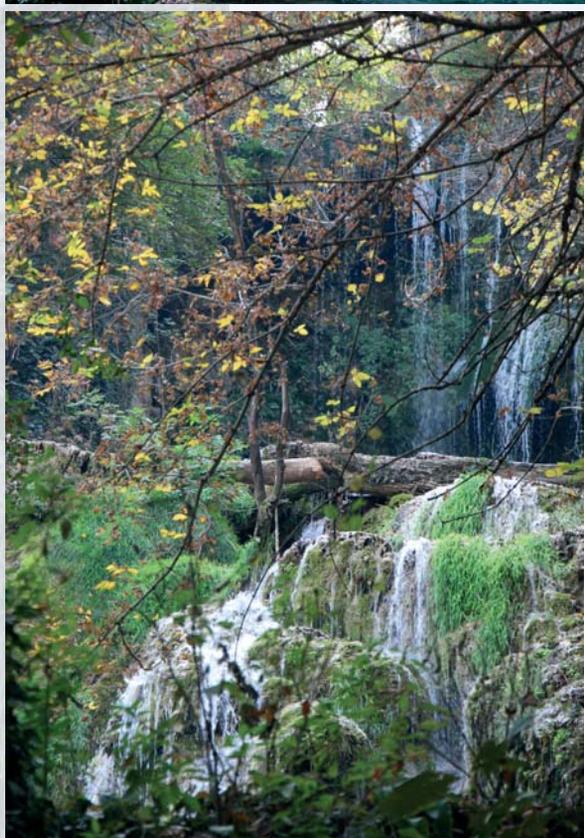
В България има над 300 водопада. И един на друг не прилича, макар че водата на всичките „пада“ красиво. Но тези, Крушунските, залюбени от туристическия народ не толкова отдавна, но напълнили социалните мрежи със снимки до откат, трябва да ги преживееш лично по-не веднъж в живота.

От с. Крушуна (не е от круша, а от славянското име на вид сокол - коршун), много цивилизовано и по асфалт, ще стъпиш на екопътеката в м. Маарата - природна забележителност, обявена през 1995 г. на площ 5.7 ха, а още по-рано, през 60-те, просто лесопарк. Следващите крачки по Крушунската травертинова (бигорна) каскада, част от северния склон на Деветашкото плато, образувана по протежение на р. Проиковска, която извира от Крушунската маара (пещера), трябва да бъдат само твое преживяване. И срещата с най-високия, 20-метровия водопад Пръскалото или Урушкия водопад, подарен на природата от Урушката маара, и неговите безименни „ръкавчета“ също е само твоя. Никъде другаде не съм чувала такава липса на човешки звуци, както на Крушунското величие. „Тук водопадът песен пей“ - написал местният поет Никифор Цонев, и песента на водата смълчава дори децата. Случайно ли е, че през XIII-XIV в. труднодостъпната Маара е дом на Крушунската обител на монасите-исихасти, един от обетите на които е млчанието? Входят към скалната им църква е във вид на тригълник - триединното християнско начало Бог отец, Бог син, Свети дух.

През лятото на 2015 г., малко преди трагичния случай със срутването на скалната маса в горната част на екопътеката, казах за първи път „здравей“ на Крушунските водопади. Днес, три години по-късно, в топлата слънчева есен, отново ги поздравявам. Екопътеката, в по-късия вариант, но с дървени мостчета и панорамни площадки, е възстановена само пет месеца след инцидента и нищо не може да попречи на срещата с цветовете на водата, с вълшебството на гората и цялата величествена, почти нереална, картина на падащата вода.

Главният цвят на Крушунските водопади е зеленият - с изумруден блясък през лятото, а през есента златно-жълто-оранжево-червен огън от дърветата, в който блести аквамаринът на мъха, „подпалва“ водата. Има и водопад, който се нарича Зеленият. Синият е името на вира, поел водите в подножието на каскадата. Дъгата, образувана се от пръските на Пръскалото, дарява още седем цвята. Но най-уникалният, наречен „лунното мляко“, може да се види на входа на пещерата Водопада. Не съм специалист, но съм чувала, че оцветяването на водата в бяло се получава, когато тя минава през бигор - основната шуплеста варовикова скала на Крушунските водопади. Неспиращата никога вода мие различните карстови форми - въртопи, карри, валори, ждрела, пропасти, пещерни галерии, отразявайки техните земни цветове.

Вие може да видите водопадите в друг цвят - какъвто го нарисува вашата емоционална памет.

Светлана БЪНЗАРОВА
Снимки Йордан ДАМЯНОВ

ВЗИСКАТЕЛНИ УСЛОВИЯ

НАДЕЖДЕН ПАРТНЬОР

Без значение каква ефективност Ви е необходима, съществува качествен снегорин Husqvarna, който ще ви свърши работата. В нашата нова гама, включваща сериите 100, 200 и 300, ще откриете машина с нужната производителност. Снегорините от серия 100 са едностепенни, подходящи за умерени количества сняг, докато машините от серия 200 и 300 са двустепенни, способни да разчистват дори дълбок и обемист сняг.

СНЕГОРИН HUSQVARNA ST 330

Husqvarna ST 330 е създаден за потребители, които имат нужда от ергономичен, високопроизводителен, здрав и надежден снегорин, с който комфортно да почистват снега от големи площи. Създаден за честа употреба при всякакви условия на снеговалеж, 15-60 см. Двустепенната система, фрикционна предавка, серво задвижването, ремъчно задвижване с висока производителност и големите гуми осигуряват лесно управление. Висококачествени компоненти за максимална издръжливост при всякакви условия, като здравия корпус на шнека с допълнителна опора, чугунена предавка на шенка и чугунена турбина.

 Husqvarna[®]

АГРОЛАНД-БЪЛГАРИЯ АД, София 1700, ул. „8-ми декември“ 13, тел.: 024 666 910
e-mail: info@agroland.eu
www.husqvarna.bg